

1976/10/15

عزیز

وزارة الاعلام
مديرية الاعلام العامة / مديرية الرقابة
يمنع نشرها
1976/10/15

نووساری پیروز

موژدهی ژینیلی نوئی

[ژینده نووی یووومنا]

~~هاکر قساح~~

~~هه رهه ی کر دووه~~

~~هه یوووفه یی~~

~~هه یوووفه یی~~

(1)

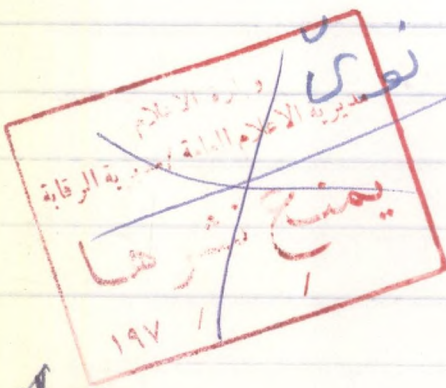
insitut Kurde de Paris

No.

سەرگورد ٥٠ قسا
Made in Iraq

~~۵۰~~
~~۱۳۷۰/۰۵/۲۹~~

~~مؤزدهی ژینیه نوی~~

ژینیه مؤزدهی یوههسا

مؤزدهی که من له پیاوونی مسیحی کون ده کین نم یوههسا به ، هر نهو یوده سا به به که به کینگ بووه له بوتره سا کرده کی مسیح و هر هه خوشر دلیستان لای مسیح ، وانا نووسری هورهه کینگ به و سی نامه گیتی ، و هر ده کوی له نیک سالی ۹۵ ی زینسی دانم نووسر دهی نووسینی ، که له وکانه دا قه به دوسیه یانوسی یوههسا نی نازاری مسیحی یکانی زور دوه . نم نووسر ده زینسی دانم و پیمان ده دت پرووی که هر ده دیری له هر کوی خوی ده له کانی ته لمانه یه . هویین ده خاتمه دلی مسیحی یکانه وه که دوی هر مسیحی یکان هر ده که دن به هر دونهانی هودا و کپی ادا .

(کتابخانه) کتابخانه
کتابخانه

زینده خه وی یووحننا

[به سی به که م]

(۱) : ئەم نووسراوه هه زدی کاره سانی دوایرۆژ ده رده خات ، که زوو به

له زبانی عیسی سید پروو ده دات . خودا پرسی به عیسی داوه

زینده خه وی یووحننا

له هه دیکه ئەم سانه بو [یووحننا] به زدی خوی ده بخت

دوی ئەوه فوخته به کیش له ناسانه وه ئیرا ، ئەوه ^{زینده} ~~هه~~ بو یووحننا

لیک بدانه وه . (۲) یووحننا ^{زینده} ~~سای~~ خه وه له وی خوی هه پروو ، نووشی به وه .

وانا هه به به کی دیوو و بیستوو له گهله ^{زینده} ~~سای~~ خه داوه عیسی

وزارة الاعلام
مديرية الرقابة
يمنع نشرها
۱۹۷ /

توطاری کرد .

(۳) : ئەهه بێتو ئەم ^{بێتو} ~~بێتو~~ به توه ^{بێتو} ~~بێتو~~ به توه ، له خودانه و

یادایی باستان ده دریتی . ئەوانه ^{بێتو} ~~بێتو~~ به توه ، گوی ی الخ بگرن و

له رقصی ئەو پروون ، ههروه ها یاداییان ده دریتی . هونله ئەوه زدی

نه طوه ئەم سانه له ^{بێتو} ~~بێتو~~ به توه دا ناو پروون بێتو دی و پروو به توه .

(۴) : له [یووحننا] داوه .

توه کیا دان
بو : هه ههوت طیا که ی له ~~توه کیا دان~~ ناسانه

هاوی خۆه و بته کان !

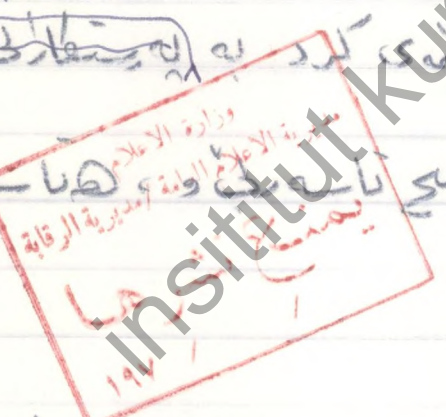
له خورا به وه که یوو و هیه و ده یی و دیت نارام و د گوتیان یی به خړی
هروه ها له لایه ن له و هم و ت گیانه یی و و پستان به خړی که له به نه خړی خورا
و ستاون ۵ هروه ها له لایه ن عیای میچیه و و پستان به خړی که

به هوو سه ر پستی و دل خړی به کی خړی وه ، هوو [پستی] به مان یوو در ده ات
میچ به کم که سیک یوو که له مرد و پستی به وه است یوو وه ، تا چاری یی تر نه مرسته وه .

میچ له هوو ^{شاه} خړی طای جیلان له وره تره ، شایان ستایی هوو مانه ، خړی
له هوو ده سیک کیه ی خړی ده وی ، هر که ویسی یوو که له پستانا گوناوه سته وه ی

کیه دا خوینه پاکه کی خړی پرده (۶) هر که ویسی یوو کیه ی له ناو خانی
وه مانه کی خړی خورا کو که ده وه و کیه ی کرد به ^{قهری} به ^{شاهتی} به

خړی کی ، خورا به ! که وره یی میچی تا به ^{شکوه} ده ها که یی خورا
به وانی به ^{شکوه} به خورا !

(۷) : تما که ن ^{شکوه} کلمات ! هر و مکان ده وره میان راوه ! ^{به که که بیا} یوو
یا و یلی ^{شکوه} پستی ، نه نانه ت چاوی که و که سانه یی که نزه یان کرد ^{به که که بیا}

که به میچی کات نه ته وه مکان له خرفه ت و له تره ده گریس ، به یی ، خورا یانی
هر و ده یی ، به چاوی خومان که وره پستان !

(۸) : خورا ^{شکوه} هوه یه تی : " من که لضم و پیچیم ، وانا سه ره تا و پرانه وه ی
هوو سیک به ده ست منه " . خورا که وره ی هوو مانه ، له هوو که سیک یی

به گهتر تر و دهسه لادته تیره . هه بووه و هه به و دهه به و هه بکلی برین دینه وه !
 (۹) نه و که سی نه م ناسه به تان بووه نووی ، منم ، یوو خه نیا بر تانم که به کلک
 وه که یوو خوم له نیاوی [خوادا] که به خت ده که م . نیی به نیی خوم له وناره
 وه لار تووه که هیچ به خیلونی به هه ووه مان . نیی نیی هه ووه مان ، به گهستی ،
 له نیاکی فرمانداری به کی نه ورا به شه ده بین !

من له دوپ گه ی [به نیا] که بووم ، دوور خه بووه وه بووه وی هه لسه
 نه وه ی [به بووه] خوادا کام هه ی نه که کرد بووه . هه ووه ها له لسه نه و بین
 که هه هیچ به کم له بابته [به هیچ] که وه ده ی [به بووه] . (۱۰) : نه و ده وه
 * یوو خدی خوادا * بووه ، من به شکاریم که کرد بووم له ده نیاکی به بووه له
 دووه وه ده هات . ده نه که هه له ده نیاکی که به نیاکی ده کرد بووه : (۱۱) : ده یوووت :

« من نه لغم وی نیس . سه هتا و دوفینیم ! » : که نیاکی نه وه بووه له یوو ده یوووت :
 « هه هیچ به که ده نیی نیی وه ، ناسه کی خویت بووه هه هوت هلیب که یوو لیا
 نیره : بووه نیاکی نه وه ووس ، بووه ده و نیاکی که له سیزنا دایه ، بووه ده یوووت
 یلته نیی که له یوو کاموس ، نیاتیره و ، ساردیس و ، فیلا دم لیا ،
 لا و دیلیا دان . »

(۱۲) : که نا ووریم دایه وه برانم کلایه وه ده کات ، له دوای خوم وه

مۆمکنی زینیرم دی . (۱۴) : له ناوه راستیایاندا به لیک وهستا بوو ، هه رله

مهی ده کرد ، ده لگوت : من کوری مرۆم . به لیک شوری له بهر دا بوو که

وهک کرسی و ابو ، به لیک زینیری له بهر بهستوو . (۱۴) : تری سیری

هه رله خوی ی هی ده کرد ، وهک به فرسی بوو . هه وه کاسینی وهک گری ئاگر

پیشگیان ده د . (۱۵) : بی به کاسینی و اسور هه لدا بوون ده تلوت

له می سوور ده کرد و دوروست کراون ، ده تله لاسی ، هه رله ده تله

شایکی ناوی ده کرد له ده د له لبار زکی . (۱۶) : ده وت له سیری

به ده ستی راستی وه گرتوو . له سیری دوو مدیریه ازر قانه به ده می گرتوو

ده مه ویاوینی وهک بوو به تین بوو به راستی ده د به هه بودا به کرا

(۱۷) و (۱۸) : منی که هه ووم بی که وت ، که شایکی بووم وله به لیک دا وهک

مردوو که وتم ، به للام که ده ستی راستی هه ته به مردم و گوتی : « هه تره !

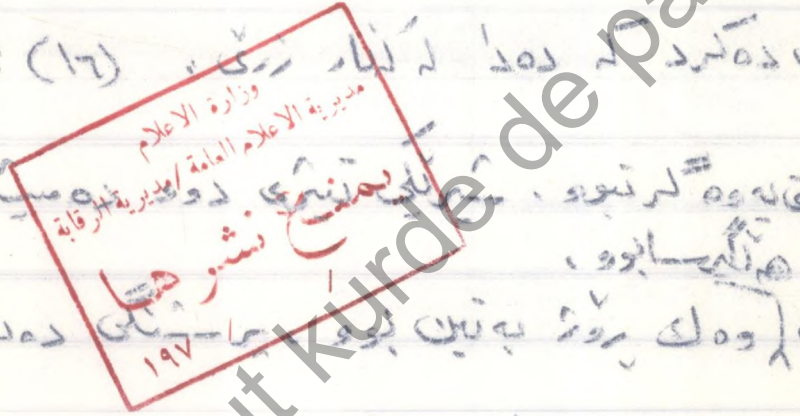
هه چه زده من سه نام و دو بینیم ، که زینیرو هه که مردم ، زینیرو

بوو له وه بوو ته می هه نام به زینیرو بی بینه وه ، طیلی دوز هه و

مردنیکی به ده ست منه وهی ، به للام تو له من هه تره ! (۱۹) : هه تره

لیو دا دیوه بیوو سه ، هه چه کیت پیشان ده درتی هه . بیوو سه

(۲۰) : ته و اتای له وه وت له سیره به که له ناو ده ستی راستی دین .

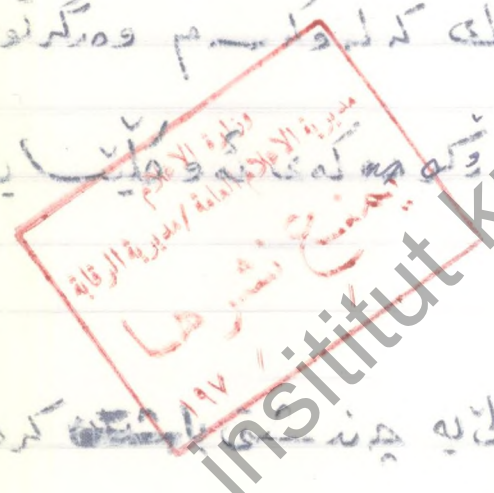

هروهها وی هوت مومانه زینده که له لایسته ده دانرون هوت نه سینه که
پریین له هوت ^{روکی} ~~پریین~~ هوت طینا که ده لهن به پریوه هوت
مومانه زینده که یی نیشانه یو طینا مانه هویان.

[به شی دووه م]

(۱) : نام یه لک نیوو به ^{روکی} ~~پریین~~ طینا له نه هه سووسا . نه می نه
نیوو :

» واده نیوو که ناگارت بام له نامه یه لک که له واکسم وهرگر تووه که به ناو
طینا کاند ده گریه و هر هه هه و ^{میدیره الاحلام و نه لایسته} ~~هه~~ طینا یانه له زینده
ههگ نه و دان .

» نه و به ~~پریین~~ ^{پریین} : (۲) : ناگام یی به هه ^{۱۹۷۰} ~~پریین~~ کردووه هه و هه و
له به خدان و ناگام گر تینه . ناگام یی به هون به ره زهاری گونا هه یی
ده که یی له ناو نه زه مانی طینا که ده هه هه هه هه هه و وردی قسه کانی نه و
که سانه ت تافی که ده وه که هویان واده نیوو له پریین رونی خوران نه و یوو
پوت ده رکوت به هه هه یی که ده لوتین . (۳) : هه هه نه له پرییوی
منا زه ناو نه داریت به لوم به ره که ت گرت و ناگام گرت و کولت نه ده .

(۴) " له گه له نه وه دیار ، که کوو پرتی به کت هه به تو وه که پیت و منت خوئی

ناوی (۵) هه بیاره و برده مانه ی خووشه ییتی ره تای خوت بکه ره وه

که به امه و من ده تنو وێر [که له هه ئیستاکه ت زوره جیا و زوێنه] ئیجا دووباره

پوو بکه ره وه من و هه ره وه که پیت و خوت ده ت بکه ره وه به فرمان کردن

نه گنیا نه گه و نه کینیت ، دیم ، موصله نه کت ، هه لده گرم و لئا و کلینا

کانه تالام پیتنه وه

(۶) " به لام تو پوو کرده وه به ت باشه که کینه له کرداره هه مانه ئیقولایی کان

تاکه پیت بکه خوره ره مانان

(۷) " بام نه م نامیه به گوئی نه مانه که وی که گوئی له قسه ی گیانی

پیتنه ره گن ^{نوی} به کلینا کانه ده تی ، پیتنه مانه ی که زال ده پین به

ده روون و دل خویاندا ، بهری داری زیان بکهوش ده کهم ، که له

" به هه هه خورا " دا پوواده

(۸) " بکه کینه کلینای سیرنا * پیت نه م نامیه بنوووه

" نه م نامیه له که هه لده وه که هه به پوووه و تاسه پیت ده پیتنه وه

که به ره وه و دووباره زینده و بوته وه

(۹) " من ده مانم که تو جینه اپیناو خوداندا خوت به خت ده که یت ، له

بابت هه ژای و ده ست کووچی تووچه وه شاره زام [به لایم سامانی
 ئاسانیدا دهوله مژدیت] تا طام له قسه هه لیه سته کانی نه و نه
 نهیه که به ره به هاریت ده کهن . وانا نه وانه ی خوویان به هه وانه داده نین وده نین
 گیه پرۆلی خواین ، که عیله یاسینه ، به هه که ی [طام دیوان] ^{هه تیان} . (۱۰) : تو
 له وه مه ترسه که به نه تووشت بیت . هه نه ^{هه تیان} له وانه به م زه وانه
 هه نه ئیلان فرۆ بایته ناو زه نه وه ، بوو له می تا قه تان بگانه وه ، به نه
 تا ده پرۆلیک ئازار تا که به نه ، نه که بیت ووه به به به بیت ، له به ده م
 مه گیه واز له ئایینی کووچه هه ، که وات کرد مینی تا ماره م شاه کلاری
 هیانت به م ، که به بی به له دو پرۆلی ^{هه تیان} و شوخی هه تا هه تایی . (۱۱)
 هه که نیک ده زانی گوئی بگری ، نام گوئی نه قه به ی گیلانی پرۆز بگری ، که
 هه ده ئی به طیساکان : نه و که سی زانی ^{هه تیان} به دل وده روونی
 کوویرا وگوناوه نه طات ، هه ئی تر به مردن ئازار ئادری .

(۱۲) : " نه م نامه به نیوو - بوو زکی ^{هه تیان} و لیلی به کاموس ؟

" نه م نامه به هه نه و که به به که سیره تیره دوو ده م که ی به ده می خووچه

هه کووه . (۱۳) : من ته و او له وه تا طام که تو له شاه ئیلاده هه بیت

که به یایته هقی ^{هه تیان} طام دیوان داده نری ، که شاهه که یی که و تو ته ناوه یستی

شیتانه

یو شیتانی (طعم دیلوه وه) که چی له گه له وه شیتا ، به امبه رمن ، هر به د لستوری

ماوتیه وه ، پروت لهن وور نه لیراوه . نه نانهت که ژ نایتیا سی ای ناغالی بووی

شیتانه

سیراستی فیسیان له مائی (طعم دیلوه) را گوشت ، نه یانته وانی وور تیکیرن .

(۱۴) : " له گه له مائی هزنی شتم لهر تو دوزیوته وه ، تو خجارت

له هزنی یوسیه که چه شی ژ به لعام [ده جوولینه وه ، که [بالاق ای

فرکرد نه ته وه کی کراییل به د خوو لجات ، به هزنی کردنیانه وه به که نه وه .

به نهی دوین بیسی وهر نه کات بت بیسته کانه وه . (۱۵) : به یوو شیتانی

هه نه لیک له ونا ونازه لهن که به هه هوی ژ به لعام [ده که ن!

(۱۶) : " که وانه ، ییله وباری خوت ییله وه ، که لیزا [دیم ، به سیره تیره کی

ناو ده هم شیمان ده که م .

(۱۷) : " بام هر کس گوی هه به ، گوی لقه هه لاتی پروژی باری که

به امبه هر کلیم کانه ده لجات ، هر کس زالی به . دل وده روونی خویدا

گوناه نه کات ، له و گه زویه ده خوت که شاره ووه وه ، من به هر کامیلی

به دلیکی سی بی ده هم ، که ناوتیک لوقای له . هه لکه نه ووه که کسی نارانی

چه نه وکه نه بی گده بریری .

(۱۸) : " نه نام به بی نبوو بو - زکی ده کلیمای نیانیا .

« نهم نام به له لایه کوری خوروه تیراوه ، که چاوه کانی وهک بلیتیه ی ناگر

پرتنگ دوههه ، که چیه کانی وهک می سوورکروه ، سوورهم الله پرون

(۱۹) : « من تاگام له هموو کرده وه باشه کانی تو هه به ، که چون به زه بیت به

هه اراندا دینه وه ، دیاری یان بیه کیش ده کیت وه کار و بار یان پوهله سوور

هه وه ها ده نام چینه خوشت وستی و باوه پر و تا نام له دلته هه . نه ووئ

به چاوی خوم له بیه که چوون ، له هموو پروو که وه ، له هموو پروو ، له هموو

کار و بار بلیت به ره و یان ده پرویت

(۲۰) : « له که له هم یان تاگام له به تو دوز لوه ته وه : که پرت داوه به و ناووه

ناوی آ کینا بلیت به و به درو ناوی کوری تاوه بیه مبه ، به زه کانی من

وبلیت

فیر بکات / گونا هه دوین بیه نه وه من له یان بیه ، تا نه من زه باریخی

ی بیری . هه هه هه دهات به تا هه زوی هه هه دوین بیه بکات و

له گوشتی نه و گوشتی یان بیه چوون که بو بیه کانه هه هه هه هه (۲۱)

من ماوه به کم دای ، می ک و باری خوی بگوری ، به لام نه و به گوئی نه کرم

والله

(۲۲) : « نیت تا کینی وورد به ره وه له کام جیت یی ده لیم : من نه و

هه هه هه هه هه

تا خوته ولی ده کم له به بیه نه کری خوی لینه بکات ، هه وه ها نه و

۱۱۸

که سانه یی که دوی قه نه ننگ وگم ننگ کانی نه و ده که وون به و ده ده یان

~~به لام نه و به گوئی نه کرم~~
~~هه هه هه هه هه~~

بجمله لوه دست له مناله کانیسه دوه ستم و ده یا نلوم . بلام نه گه

بئو له کرده خرابه کانی خو بیان به میان بینه و و پرو بکه نه وه لای قوم

و از بیان لی ده هتم و هی ناز بکلیا تارم . بام هه وو کلیسا کانیسه

له وه تی بگن ، که من به ناخی دل و میکی هه وو که سیکدا ره هیم خوره وه

تا بزم هیم دل و میکیا نه هیم . هر کامیلیستان گوناھی کرده نه ونده

گونا هه که ی هر و گئی ساری ده ده م .

(۷۴) د (۷۵) : " نه و گری دانسته وانی نیانیرا نی که دوی هم فیکاری به

هیم و یوو هه نه که و توون ، [که هیم خو بیان لی یاک ده لیت] راستی به ته و او هکان ،

که له راستی دا " راستی به ته و او هکانی [^{تیانن}] هیم و او هکانی

له ~~توانیم~~ لی یان ناوی نه وه نه بی ، نه وه هه یان نه ، توند ره سی بئوه

لگن ، تا قوم دیم :

(۷۶) : " به هر که سی له وانی فرماتی من به هیم ده هیم و کارتی و ده که من دلم

توسی بی ، و تا زال ده من به سر دل و ده وونی خو بیان و هه هیم من ده موی نه وه

ده که من ، ده سه لا تیان ده ده می فرمانداری به به نه ته وه کانی جیانه

بکه من . (۷۷) ای بئوه ده توان فرمندی به کی بوزهر و زه نلیان به به را

بئوئین ، هر و هک خودای باو کم ده لاتی دمی فرمانداری بیان به را

نبوتیم. نه وانه یی هر یه که به لایه که تهر و تودنا دهین، چونکه هر دهک کلینه یی
 که بکچن و دوردو خاشی و پچی و... به لایه که بهرت و پلاو
 ده پسته وه، وایان کی دنی. (۷۸)؛ ییچله لوده نه سینه و گه شی گه لادیزی
 به بیانیا سیتان ییچله شی ده که م که بریتی به له گه وره یی و سهر به برزی و
 هر شاسیتیه ی نه وانه یی که باوه به من ده کتین.

(۷۹) "بام نه وانه ده توان بییهن، گوئی له وقتان بکرن که گیانی پروژ
 به کلینکات دهی"

[به شی یی]

(۸۰) "نوم نامه به نبوسم بو سکرده ی کلینکای "ساردین"
 "نوم نامه به لایه ن نه و که سه وه لوسراوه تو... گیانی پروژ
 تهره خردی هر یه، له گه ل هر هوت نه سینه که دا.
 "من له وه تا ایلارم که کلینکای ییچه نه و یانانجه ده دیوه که کلینکای
 زنجیره و کارگوزاره، به ایلارم یاسینه ^{تو} به سرده و لوده ن...
 (۸۱) کاروانه هتا زوه هویا لایه وه! نه وهی ^{نه} کاروانه لایه به هینه و بکده
^{بانه خوت}
 چونکه نه وهی ماوی سینه ~~...~~ کاروانه دهی ~~...~~

به لای خودوه پاست و ره و اینه . (۲) : بگه پیره وه سه ره وهی له پیره
 بیستبوت و باوه پرت بی کردبوو . توند به دست بگره و ، پرو بگره وه
 لای قوم . نه ره وانه له بیت ، له ناگاه ودهم به رته و له پیرسات
 ودهم .

(۳) : له له له مه پیره ، له سار دیدا ، هندیکی و ماون ، که هیتا
 جل و به رگی خو یا که به با به بی که نک و نه نک چیه بی به وه بیسی نه کرد و وه ،
 نه وانه هله گرن به جل و به رگی که ردوسی به کی خو یا نه وه له له له مه پیره
 به ریوه ، (۵) : هر که بی زالی به . دل و ده روونی خویدا و گونا نهان
 به بی بی فرموده می خودا بیروت به بیوم به رگی سی له به ده کریت ،
 ضعی له نو و سروی ریان داناوی نه و نا کو رینه وه به لولو به ده م خودا و
 فریته طی خودا پیره نا کرای ده کم که نه و له به لیله له به پیره وانی من
 (۶) : " بام هر که سی ده بی بی ، گوی بگری له فیهی گیانی بیروز که
 ی خودا

چی به طیبیا کان ده تی !

(۷) : کهم نامه به نیوم تو رگی دهی طیبای فیلا ده لقیما :

کهم نامه له لایین به لیله وه لیرا وه بو تو که بیروزه و پاسته و طیبی خود

بیغه مه زینی بی به که ده تونی ده رهای وی بی بکانه وه ، کهس نه تونی دایسخت

هه روه ها ده رگای وایی ئی داجات که لیس نه تویی بیگانه وه .

(8) : " من تو بانی ده نام . تو به کهنریت . به لام ئی کوسایت بهی ره ویم بکایت

ناوی منیت بهر بهی نه دایه وه . له بهر نه وه ده رگایه کی وه هام بو کرد و وینه وه

که هرگز دناقری وکسی ناتویی دایبخان .

(9) : " نه هلائی خوت بنوسه ؛ نه وانه بیانوو به دهسته ده ده ده ن بو

ملم ^{سپان} دیله . نه نله تا وینان ده کم . چونکه نه وانه خوینان وایسان ده ده ن که به

من . که عیله ایسه . به من نین . درو ده کن . له بهر نه وه وایان کی ده که م خوینان

پا وینره بهر ئی تو و . نا کراسی بکن که تو له وکسانه کی که من خوسم ده و ئی

(10) : " چونکه تو هر چه زور له . و بهر ویا وه ره کانی نزار درایت .

به لام خوت پگرت و به نام وه بهر گت گرت . ورمانه کانی منت نه شکانه . له

به ره وه منی پریارم داوه له و نه لغانه گه وره به " دا کوه به ره هوو چینه دا

دی و هوو لایه ک ده ده خات هین و عی نین . بیارینیم (11) : چاره واره

به . ها کاهاتم ! نه و تو زه کهنری هته و لده رووندا ماوه بیارینه

تا کس نه تویی شاه کلاوه که ت بفرئی .

(12) : " نه وکه هی به . دل و ده روونی خویدا زال ئی و چاکه بیگات و خرابه

نه کات و له فرمائی من نه چینه ده ره وه . ده بیکم به کوله که به ک له به سینه خورا

خوما ، نه وکه سه ده بارینزم و جی وهی ده مینینه وه ، نیر ناینجینه ده ۰۹۹/۰۵
 ناوی خودای خوم له سه ره و ده نووم . نه وکه سه ده بیته شاری بهک له
 شاره کی خودای خوما ، که بی ده لین " فوری تازه " و له نایمانه وه دینه خواره وه ،
 له لایه ن خودای خوم وه ده نیرری . نه وکه سه ناوه تازه کی منی ده درینتی ،
 که له سری نووسروه .

(۱۴) : " بام که نهی ده توانی بیهن ، گوئی له گیانی پیروز بگرن جی ب
 کلپاکان ده لی ب

(۱۴) : " نه م نامیه نبوو و ... کلپای لاد دیکیا :

" نه م نامیه لایه ن به کیله وه نیر نوم ، که مر دانه وه ستاوه و ، ناغانی بوو
 بهکی به نایین و راسته ، له هه وو ده میلله ... هه وو ناهه بیده کروئلی
 خودا ها توته کایه وه و ، سه جاده ی هه وو ناهه بیده کروئلی خوداییه :

(۱۵) " من بابت ده نام ، توتنه گه رمیت ، نه ساردیت . من خرم ده کرد تو
 به کیکی بووینا به له و دووانه (۱۶) بهاله به نه وهی سه تینیت ، له دهی
 خوم فریت به هم !

(۱۷) : " توده لی بیت : من ده وله م نزم ، هه جی به کم بوئی هه مه !
 که جی له پاشیدا تو ، له رووی گیانه وه ، هه نا سه سارد و سه رگه رانیت

هزار و کویر و پروت و قوتیت

(۱۸) : " نامور گاری منی بو تو نه مه به ، زیری بوخته م لی بکریت وانا
 نه و زیری که به ناگر یاک بوته وه . ته نیا نه و سا که تو ده بیته ده وله مند
 هره ها به گی سی سیم لی بکره ، که یاک و لی گه دبی . نایز به پروت و
 قوتی نه بیسته وه و نه مزار بیت . بیجه له وه در مانسیم لی وه بگو
 دیا وه کانی لی یاک بله یته وه ، تابوانیت سر له لوی ست بیسته وه . (۱۹)
 من هه که سیم خوئی لوی ، لیس بو یاکه ی خوئی ، رزه نئی ده کم و
 به روه رده ی ده کم ، له به له وه به یوینی زانم سرات بدم ، به لام نه که
 تو واز له خوین ساری خوئی بخت و ، به گه رم و گوری به که وه که و گری
 به چی هینانی فرموده کانی خودا بیت و ، به لیک ای پرانندی کار و فرمانه کانی
 خودا وه بیت ، منی سرات نادم .

(۲۰) : " نه ماشا که ن ! من له به ردم ده گاله وه ستا بوم ، لیم ده دا ،
 یستاکه یی هر لی ده ردم ، جانه که به لیک گوئی له ده نگم بی و ، بیت
 ده گاهم لی بکانه وه ، ده چه زور و ده و ، ده بیک به ها و ده ی به لری
 (۲۱) : هه که سی نرال بو بی به سر دل و در وونی خویدا و ریها که می
^{خوومه لیه}
 گرتینه به ، لای نه هته که ی نوم و دایره نیسینم ، و تا به و هتندی

که من له ته است خودای باوکه وه دانستم له سر ته خته کی نه و ، ~~دای~~
 نه وهی که نوم دایه ده ست خودا ویهی ره وی نهوم کرد ، منی و ابو نه و
 ده کم . (۷) : بام نه وانهی ده توتن بیهن ، گوی بگرن له قسه ی
 گیانی پیور ~~خود~~ که چی به کتیا کان دهی .

[به سی چوارم]

(۱) : دوی نه وه که ~~خود~~ ، ده گایه ک له ناساندا کر ابو نه وه . هر نه و
 ده تله یی که له وه یی هانه که گوتن و ، وه ک که ره نایه کی گه وره و ابو ،
 قسه ی ده کرد ، دووباره قسه ی کرده وه ، گوتی : « وه ره ره وه
 بو یتره ، من له ری له دوا پیوردا بووبیت ، بیانق ده ده م ! »
 (۲) : منی ده م و ده ست بووم به گیانیک و له لگنه ناسان ، ته ختیکی
 شاهانه ی نه نگ و شخم لویدا ری ، به کتیک له سری دانستبوو . (۳)
 هر وه کو نه و له سه گه و له ریکی بووی و له سه نه و ته خته دانزایی و ابو ،
 پرستی خوی به هموولایه کدا به خسان ده کرد ، به ده وری ته خته
 که لید ، له یوهی به لکه زینرینه دا ، کتیک کیکی به خسا بووبوو
 هر وه ک له یاریم زمووتیکه وه پرستی دای و ابو . (۴)

بیت و هیوار ته ختی تریش که له و ته خته بچو و کله یوون به ده وری له و ته خته دا

دانرا یوون . بیت و هیوار ^{ته} ~~هه~~ له ریان دانیشیوون . هه ویان

به گی سیان یو یوو . شاه کلا وی زیریشیان له ریی خویان دانرا یوو .

(٥) : له ته خته گوره که ده برو که و/له و ره تر یقه ده هات . له ناو ^{ده لگی}

له و گره گره سید ده ناک ده هات به گوئی . راست له به ردهم ته خته کی

خودا ههوت ^{صوت گیانی} هه لیرسا و دانرا یوون ، که نیانه یوون یو نه و

گیانیه ^{صوت گیانی} خودا به ^{صوت توخی هه} . (٦) : له به ردهم له و سید

ده لیا به ک کابوو ، بین ده یوو ده ، هه له شو سه به کی سیرنگه ای

ده کرد . هیوار ^{گیانیه} سید و سیرنگه وی ته خته که بیان دابوو ، له نیسه و

له نیسه و هه یوویان هه یوو ، یوویان یوویو ته خته گوره که سیرنگه یوون

(٧) : گیان له به ری به که میان له نیسه وی سیرنگه یوو گیان له به ری دووه میان

له نیسه وی قایه که ابوو . هه نیسه میان له نیسه وی بیا و ده هیوو . هه هیواره سیرنگه

له نیسه وی هه لو به کی فریور ابوو . (٨) : هه به کچی لهم هیوار گیان له به ره

شس بالی هه یوو . به شی ناوه راستی باله کانیشیان به هیوار سیرنگه یوو .

به شی دو به پرور نه و گیان له به نه ده یانگوت : « سیرنگه یووی ، سیرنگه یووی

سیرنگه یووی . خودانی ^{صوت گیانی} خودای گوره و به هه هه ، هه یوو ده و هه هه

له دیت ۴

(۹) : که گیان له به ره مانی گه و بزرگترین و ستاین و سوباسنج خویان

به رامبر نه و که به به حی هینا کله سه ته خته که دانستوو ، که هه تا سه

به زیند ویتی ده میننه وه (۱۰) که بیت و هوا ^{قه} ~~بیت~~ کاین بو سه زه وی

نو تانه وه و به ستغاری خویان بو نووند . چونکه نه و تا سه زه وی .

نجا شاه کلا و کانی خویان له به ردهم ته خته که دانا و ده ستیان کرد

به مگورانی به ، گوسیان : (۱۱) : نه ی خودان و خودای خودمان ! تو

هله گریته که ورهت پابگری و به زینت بیسان بدهین و هیزوده ^{لانت}

ده رجه بن ، چونکه هه وو ستیک تو با و به ردهت کرد و وه . نه وانه هه ویان

به ده ست و خوستی تو دوروست بوون و هه توونه به کاپی وه «

[به سی نتیجه م]

(۱) : به ده ستی راستی نه و که سه یه وه کله سه ته خته که وره که دانستوو

نو و سار و نیم دی ، له سیوه ی نو مار دامه له خاوه وه و ده ره دید است

نو و سار بووه وه و ، هه وت موریانی کانی درا بوو . (۲) : فریسته به کی

به کهنه ره تیشی ، به ده نلانی به زره وه ده یقیراند و ده پیرکی :

« کتا هه به هلبگرئ نه م توواره ی بدریته ده ست و موره کانی لی هلبجیرئ و
 بیگانه وه ؟ ۴ . (۷) : له هرو زهوی و ناسمان و ناوئه وانه سیرا که مرد بوون ،
 که نیک نه تیوانی بیته بیسه وه و نه و توواره بیگانه وه و نه ماشای ناوه کوی
 بگات ، جی ی تیدا نرو سزاده و بخوینیته وه .

(۸) : شیئ که دیم کهس نه بوو هلبگرئ نه و توواره ی بدریته ده ست ، بیگانه وه
 بخوینیته وه . باخاندا گریام .

(۹) : بگرام به نیک له بیسه و هوار ^{قده} به مستطلم کان لی ی گوتم : « مه گری !
 نه ماشا له ! و سیره که ی لهوی به هوردا ، که له بیته جی ی ^{هوار} هوار
 داه ده و اوانه به زال بوون به ^{شریان} به هوار و ^{هوار} هوار ، خوی ده خسته وه
 که هله گری ، نه و توواره وه گری و ، که هوار موت موره کبیته هله سیرئ
 و بی بیگانه وه ، بو نه می بو له مووانی بخوینیته وه .

(۱۰) : که سرنجیم دا چاوم کهوت به به رخیک له به ردهم بیست و هوار
 به مستطلم ^{قده} که دا وه ستابوو ، له بیسه ده می ته خسته که وره که و گیان
 له به ره کانداه نیسانه ی بریندار بوونیش به سرنجی به رخه که وه
 دیار بوو ، که له کانی خویدا نه وانه بوو بوونه لهوی مردنی . به رخه که موت
 شاخ و موت هاری هه بوو که نیسانه بوون بو نه وه ی هوار موت

گیانه کی خوی ناردوه بو ههوه لایه کی جیان (۷) : به خه که ههوه

بیه وه و توپاره که ی وه گرت لوه سی که لسه ته خته گه وه که

دانسته بو (۸) : که به خه که توپاره که ی لدهستی راستی نه و وه گرت ،

هر بیت دیوار به ^{قده} ~~بهاره~~ که کیر لوه میان بو کینا . هر به که بیان
قنده یکه گینه ^{بخور دینی لری} ~~کینه~~ و چند ^{بخور} ~~بهاره~~ بو که یکه بوون له ^{بخور} ~~بهاره~~ نه وان

لویره گاری نه ته وی خود بوون ا

(۹) : نه وان له لویره یازا گوری به کی ناپینی تازه یان بده خوینده وه .

ده بالوت : « لوی شایسته نه وهی توپاره که وه بگریت و ، خوره گانی

هل بگریت و ، بیه که به وه و بوشسته وه ، چونکه تو بوویت خوت

له بینا وی خودا به کوشتا و ، خوینه لوی بویش بو که سا نیای

زوری له ههوه نه وه گانی جیان بی کیرا ، لاده ک کوشتی به کی

بیه کی خودا بکرتن (۱۰) : ههوه ها تویش بوویت نه وان ت له

مالکی ^{شایسته دا} ~~بهاره~~ کو کرده وه و ، کردن به ^{قده} ~~بهاره~~ بو خورای

خومان . هر وی نه و ^{قده} ~~بهاره~~ نه ن ، زوری بی نای ، خیرمان زاری بی

زده وی یان ده که وینه لری جنگ وه « .

(۱۱) : دوی نه وه که ^{زنده} ~~بهاره~~ که مر گویم کی بوو فریقان که به ملیون

لهویدا و مهنا بوون و ده وره ی ته خهته گه وره گو ره هوار گیان له به ره که و

و ره سو یه ^{ته} ~~هه~~ کانیان دابوو، ~~کوانی~~ ^{به ده ننگی به زه زه} یان ده گوت، که ده یا نلوت:

(۱۳): « به خه که هله گری تو ماره که وه ریگری، نه و به ره خدی خوی له

پتاوی خودا ده کویت دا، هله گری: هر چی که زو ده لات و اما و

شیری و سه به زری و گه وره ی و جا که وفه ره هیه یی بیه خیری»

(۱۴) + ادوان ^{گوینج لای بوو} ره له سی اناسمان و زه ویدا بوو، لاله وان سیک مرد بوون و

لهویدا زه وی و له ناو لای دابوو، ده یا نلوت: « پیروز با یی و سه به زری

گه وره یی و که زو ده لات ^{هه} ره که له ^{هه} ته خهته گه وره که

دانسته ووه، هر وه ها بو به یی هالی، هنا، هنا»

(۱۵): هر چی هوار گیان له به ره که بوو، ده یا نلوت: « ^{نامین!} یا خودا

خاچدا» هر بیت و هوار ^{ته} ~~هه~~ کانیان لوتانه وه بوو

زه وی، به ستفاری خویان بو نووند.

[به شی شیم]

(۱): هر وه ک جا و م لای بوو، به خه که موری به کی هلیجیری و

توماره که ی کرده وه، نجا به کیک له گیان له به ره کان، به ده ننگی

گه وده ده كه وده ده پلوانه ، بانگی کرد ، « وده ! »

(۴) : كه ته ماسام كرد ، له به ده عده كه سینی سی وه ستا بود ، سواره کی

تیره كه وانگی ده گد تیر ، شاه فلا و تکی به ده وه نوو ، جوو نوو

ده وه ده كه لیک سری کرد نوو ، له هوو بیانه ده كه و تیر ،

(۵) : دای نه وه تو ماره کی کرده وه ، تا که سینه ده موری دووم

نه موره بی له ای ، گویم که بود گیان له به ره کی دووم گویم ده ده

(۶) : نه سواره نه سینه ده ده هاته بیته وه ، یه لیک سوار بود نوو ، سواره که

سیر کی دیری در بود ده ده ، له لاتیسی در بود بی ، ناستی

لناویات و ^{پسوی بی} ~~دوره ای به ده ده ده ده ده ده ده ده ده ده~~ ^{تاوه ده} ده ده ده

کوشته له ده ده ده ده ده ده ده ده ده ده

(۷) : كه به ده كه مزی سی هی ده پیری ، له ده ده ده ده ، سی هم

گیان له به ره كه گواندی گوئی ، « وده ! » ، یادم ای بود نه سینی

ره سی هاته بیته وه ، سوار تکی به ده وه بود ، جووتی ته رازدوی

به ده سینه وه بود ، (۶) : لئاو جوار گیان له به ره كه وه ده نلیك

« نه نلیك ~~که ده ده ده ده ده ده ده ده ده ده~~ نه نلیك ، سی که وی جوئی به دینار تین »

هات ، گرتی ، « ~~که ده ده ده ده ده ده ده ده ده ده~~ یا خور به سی

یا خور نه ده ده ، به لام نه رول نه ده ده به و نه سی »

(7) : كه مۆری پواره می توواره كه هه لێچیرینرا ، گوتم له گیانی له بهری پواره

بوو ، گوتمی : « وهره ! » . (8) : له پیرته سێگی زهرد هاته بێته وه

نادی ته و كه سهی سواری بوو بوو ، [مردن] بوو ، دای ته ویش ته سێگی تر

هاته بێته وه ، نادى سواری [دۆزهخ] بوو ، دام زرازی و راکرتی

پواریه کی جیلان به وان سیرا بوو ، تا به زه پری چنگ و گرانى و نه خوێ و پلامارا

گیان له به انی ته وه له ناویان بهرن

(9) : كه به خه له سێگم مۆری توواره كه ی هه لێچیری ، یادم كهوت به كوشتنه

كه له زیریا ته و گیانانه م دی ، له [په] پلا و گرد نه وه ی [ته] بوورده ی خودا

پاستووییان له بێته نهانی ناگانی تهویانرا له بابته مهیجه وه ، خوێنا

پیرا بوو ، (10) : به ده تێگێی به زه وه هه لێچیری ههنا بو خودان و پێیان

گوته : « ته ی خودانی خاوهن كهوه ، ته ی پیرا و پیاکی سه راست ،

هه تا که ی پاره سین له سه ته و پوره ی / تو له مان بستی له وانه که له

به زه ویدا خوێنیان پێاندووین ؟ » (11) : به هه به تێگێی له وانه

به گێگێی به خهرا . ئنجایی یان گوترا ، خاوه به کی ترین پاره سین تا

پراگانی ترسیان ، که له به نه ده کانی عیبا ن ده کووین و ده گن به وا

(12) : كه مۆری ته سهی هه لێچیری ، یادم کی بوو بوو له زه به کی

~~وه خه نا~~

گه و ره دقراوان به نیا بوو. پوژیش تاریک بوو. یوو به نه وه زه ناک

مانگیش سوور هه لاله را وه ک ره نگی خوین. (۱۳) : وه ک نه سینه کانی

بله ونه خواره وه، هر زه وی، و ابو، هر له و بهری دار هر خیره بیان ده کرد

که له زه بهری به نه باد، ~~به نه~~ به نه وزی هه لده وه رینه خواره وه.

(۱۴) : ناسانه هر نه سینه کانی به چیشی تووار ده سینه و نه وه و له نادا

نه ده مان. هر به شاخ و دور گیش هه بوو، له رینه وه و له هیکای

خویاندا نه مان. (۱۵) : ^{شاه}هه نظاره کانی به رزه وی و به کرد ده کانی

بیان و ده وه منده کان ~~کرد ده کانی~~ له شکر و هه موو بیوان

به گه و ره و چوو کیانه وه، به نه ~~باز دیا نه وه~~، خویان له نا و نه ~~که نه~~

کاندا شاره وه و ~~که~~ به به ده کانی ~~خه~~ کاندا به نادا و (۱۶) :

به شاخ و که به دانه بیان ده گوت : « ~~پرو و~~ به به به ماندا و

بماندانه وه له پرووی نه و که به به له به ته خه نه گه و ره که دانه توو

وله رقی به خه کیش بمانیا بیزن. (۱۷) : هونله نه مه نه و پرووه

خویان و بیوان؟

به نه به که لای ده ترسایه بیت. واهات و داخی دلی خویان نمان بی
له ده ست نه وانه

دم بیزن. هه هاوار ای کوئی بیسه؟

[به شی مه و ته]

(۱) : دوی نه وه چاوم کی بوو هوار فریته کیدابه شی بوو بوون به
هه هوار که تازی زه ویدا، هه هوار بایه کیان ده گیسانده وه له
هه ل کردن به زه وی، به هوار تکی واک کی بوو بوونه گه لایه ک به به دره و

ده لری به وه، نه شی بولیکسی به به زری وه ده هوار لایه وه. (۲) :

بجمله لوه فریته به کی تریم چاوی کوت، که له روزه لاته وه ده هات،

موره که وره کی هوار تکی زیندوی هه لرتیوو، به ده تلیکی به زه وه هه و

هوار فریته به ی بانگ کرد که به لایان بی در بوو تازی زه وی و

ده لایا به ون. گوتی : « بستر هه لرتیوو تا موری هوار به نادره وانی

به زه کانیه وه ده تی یی، وانا هاری تلیکی زوی و زری و دره خت

به ده ن تانستان ده تی یی » .

(۴ - ۱) : ناگو که م نیسا به له چنده که سن داری؟ من گوتیم له زماره یا

بوو. بریتی بوول (۱۴۴) که سن، نه مانه، له هه وو هوزره کانی

تیسر سئل هه لرتیوو بوون که بریتی بوون له دواتره هوز. زماره کانیان به م هوز

بوون :

۱۰۰۰

به هه و و

۱۰۰۰

به توبه یی

۱۰۸۵

باد ١٤٠٠

نایب ١٤٠٠

نهفتالی ١٤٠٠

نهفتالی ١٤٠٠

شعرون ١٤٠٠

لیفی ١٤٠٠

به ساک ١٤٠٠

زه بولون ١٤٠٠

یوسف ١٤٠٠

بنیامین ١٤٠٠

(٩) : دوی نه مه یوو به کوم لیلی به جفا که دوی نه مه یوو، که کار ماره نه دهه هاتن

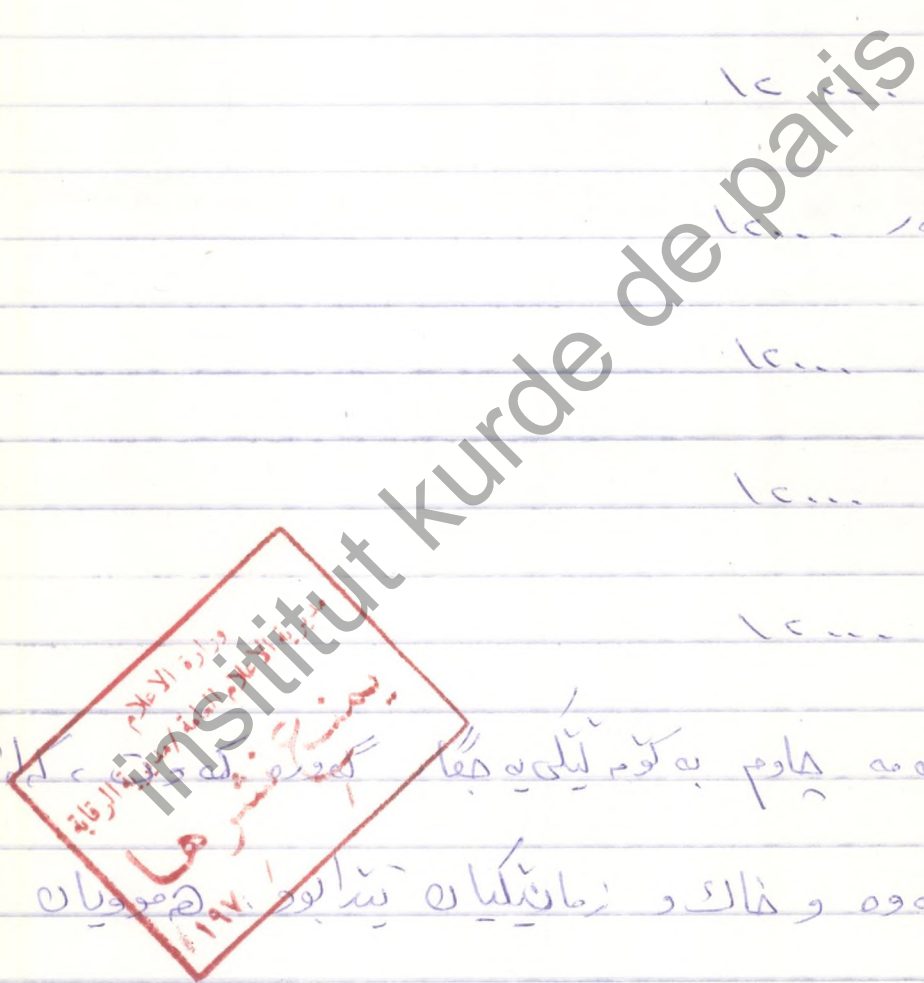
له هوو نه توه و خاک و زمانیکیان تیدا یوو، هه موویان له به رده م

نه خته که وره که به خه که را وه ستا یوو، به گی سی یان له به را یوو

هه به کیان هه داخر مانیه گی نه ده سته وه یوو (١٠) : به ده لیلی

به زه وه هاواریان ده کرد ده میانگوت : « رزگار یوو له خودا وه دئی

که له به ته خته جا هانی دانسته وه، له به رده تی به خه که لیلی

+ جی به جی ده بی «

(١١) : لوکا تدا هه وو فریخته کان لیده وری ته خسته گه و ره که ^{قسه} ~~دوستانه~~

هواکیان له به ره که کو بوو بوونه وه . هه و بیان نوستانه وه بو . زه دی

له به ردهم ته خسته گه و ره که دا و ده میان کرد به به ستاری بو خودا .

(١٢) : گو تیان : « ^{شکره} چاه و فیه و گه و ره بی و شیری و ستایی و

سه به زری و داس و هیز و ده لات هه بو خودای خودمان بی و

تاسه بی بی . غامین . «

(١٣) : دوی نه وه به ایلی له بیست و هوار به ^{قسه} ~~سیگار~~ که پرمان

چی کردم ، گوئی : « تو نه زانیت نه مانه کین گه به زگی سی بیان له به ردهم

وله گوئی نه وه هاتوون ؟ »

(١٤) : نیی گوتم : « نه ، گه و ردهم ، نایم ^{تھا} به ییم بلقی . «

نه و بی گوئی : « نه مانه نه و که سانه ن که و بوونه مرگه سانه

گه و ره که و ^{و سه کرون} به گه گانی خوئیان به خوئی به رخه که شتوو ، بوینه ها

بی بوونه نه وه . (١٥) : هه له به نه و نه به که له به ردهم ته ختی

خودا گر دبوونه ته وه . له به به ستاکی خودا سید و بوور

فرمان بو خودا ده که ن . نه و که سی له به ته خسته گه و ره که دایستوو

دالای داون . (١٦) : نه وانه نه جارگی تر جی ده بینه وه ، نه جارگی تر

تینوو ده بینه وه . له فرجه قری گه رمای نیوه برۆین بینه ووه تی ده یارینزی
 (۱۷) : چونکه به زهه له بهردهم ته خسته گه وره که دا وه ستاده خواردنیا
 بو ناماده ده کات ، بخون . هر ده ها ده ییسته سوونیا ، ده یانیا
 « به اووه ناوه کانی زیان » ، ناو بخونه وه ، خواریی نام به دلیان
 ده دا و فرمیکیان ووشک ده کاته وه .»

[ده یی ههسته م]

(۱) : که به زهه که موری کوهه می توواره که ی له یجری ، تانبوه ساینک
 لیا ده نی که هوو لایه کی ناسای ناو که ده . (۲) : یاهم تی بوو ، هر
 ههوت فریسته که له بهردهم خودا ده یه ستابوون . به هر یه که سیان
 که په نایه اک دا بوو .

(۲) : گنجا فریسته یه کی تر هاته لای کوشته که وه وه ستا . ^{بخوو} ~~هه یه کوه دانی~~
 نیری تی بوو . کوه لای که وره ^{نا} ~~یله یه لایه کوه کانی~~ ^{بخوو} ~~یله کوشته که وره~~
 نویر کردنی به ^{قه} ~~هه کانی~~ ^{بخوو} ~~یله کوشته که وره~~ ^{بخوو} ~~یله کوشته که وره~~

له بو تی له بهردهم ته خسته گه وره کی خودا . (۳) : دیکه لایه کوه کانی
 نه و ^{بخوو} ~~یله کوشته که وره~~ ^{قه} ~~یله کوشته که وره~~ ^{بخوو} ~~یله کوشته که وره~~
 به زه ده بوونه وه ، بو لای خودا ، له سوینه یه وه به زه ده بوونه وه که فریسته

ز سید هندی یو و مینا / بنووره کی

(۷۸)

بنووره کی بنووره کی ده کرده ناو بنووره کی که وه که بکو ناگری بیدار بوو

(۵) ا دوی نه وه فریسته که بنووره کی بپر کرد له ناگری کوشنگه که

فریخی دایه سر زهوی ، له پر گرم گرم و تریق و هوو پریک به بیدار بوو ،
بروکه ده سخنی کرد و ، بوو له زهوی پرووی را ،

(۶) : کجا هر هود فریسته که به خوئیان و که نا کانیانه وه ناماره بوون
خوئیان بهن .

(۷) ا فریسته که به کم فووی به که برناکی خویرا کرد ، نه رزه و ناگر
به خوئیانه وه بارینه ... سی به کی نه هوی گری گرفت و سی به کی

دره خسته کان به که موو ... و نا کانیانه سووان

(۸) (۹) ا دوی نه و فریسته کی ده موم فووی به که به نا که ی خویرا کرد
سی به کی که وره ی وه ک شاهینی ناگرین که ناو ده لیا ... سی به کی

که سی به کانی ناو زری سووانه ... سی به کی زری کین سوو ه لکه پراو
وه ک خوئیانی لکات ... سی به کی ماسی به کانی کوران .

(۱۰) : فریسته که سی به فووی به که به نا که ی خویرا کرد ، ده مود ده ست
نه سیره به کی گراوی که ونه خواره وه ... سی به کی پرو باره کان و کانی ناوه

(۱۱) : نه سیره که ناوی [تالی] بوو ، دیونکه سی به کی ناوه کانی سر زهوی
تال کرد و که لیک که سی بی مرد .

(۱۳) : چهارم فریبتی خوی به که پنهانکی خود را کرد ، دم و دست
 خای به آن پوز گیر و تاریک بو ، هر دو هاستی به کی مانک و نه سیره کانی
 وایان کی هات پروناکی ی پوز سستی به کی کی پوزیت و تاریک بو ، تاریک
 سستی بووه به وه زهنگ . (۱۴) : که تمام نام کرد که تویک
 به تهنیا به نا و نا ماندا ده خری و به تمام ده خیر سستی ، ده کی :
 « طء واء طء ده کی تویان دایستوانی به زهوی ، ها کانی یان
 سستی سستی که ی تویان خویان کرد به که پنهانکی یان ده ، هوه
 به که دانی به ک به سستی هات » .

[به سستی تو که]

(۱) : دوی نه وه پنجم فریبت خوی به که پنهانکی خود را کرد ، چاهم
 کی بوو به کی که نا سانه وه که وه خوره وه به زهوی ، طیلی زینده تکی
 قوولی تاریک
 کجی درانی . (۲) : که ده رگای زینده کی کرده وه ، چه چه دوو کتلی
 وای کی هات ده وه ، هر ده توت له توو تکی به چهارگه وه دینه
 ده وه ، چه چه دوو کتلی بهری پوز و پانی گرت و تاریکانی زهات
 (۳) : دوی نه وه کوللی کی سوما له چه چه دوو کتلی به پید بوو ،

به سه روهی زه ویدا بیا و یوو نه وه. ده لاتیان یی دراپوو وهك دوو

به حروفه وه بهون. (۴) یی بیان گوتراپوو نازاری به وزه گیا و پر وو

درو دره خت نه دهن وریانی یی نه که ییئین. بهلام به وانه وه بهون

که نیئانه ی موره کی خورا به ناویم وانیانه وه نیه. (۵) یی گوتراپوو

وایان یوو نه دا بیانکوریئیت. وایان یوو بیات، تا شیخ مانلیک به نازاره

که به وه بنیئانه وه، که هر له نازاری دوو ییک یوو دان ده کات.

(۶) له و پر و زاندا بیان وایان له دیت خو یان یوو ن. بهلام هر چه

ده که ک خو یان یوو تا کور یی چونکه مردن به ده ست خو یان تایی.

به به روئنه وه ده بن بچون. به به هر چه نه ده که ک مردنیان ده تنگ

تایی.

(۷) کولله کان هر له و نه بیانه ده که ک که یوو به ناطاره کرون.

شیخی وایان به سه وه یوو که هر له شاه کلاوی زئیدی ده کرد.

دهم و جا ویان وهك دهم و جا وی بیاو واپوو. (۸) وهك ناخروفت

قری دیشریان هم یوو. دذانه کانیسیان له دذانی شیریان ده کرد. (۹)

قه آخانیان به ییئنه وه یوو، که هر وهك له تایی دوست کرایی واپوو

که بالیسیان پاره وه شانده، هارمه یی کی لیوم ده هات، هر وه

(کلمه باغ)

هاری هه با بانگان و ابو که هور ورم ده به نه کوری جه نده وه (۱۰):

کلیان یوه بوو ، که له هی دوو یکی ده کرد ، به مروفیه وه ده را نه و

هیز و ده لانه یی که یی یان در ابو ، بو ماوی بیج مانگ به مروفیه وه

به نه خرابووه کلیان وه - (۱۱) : هونظلم که یان ، برتی بوو له

قول و تارکله

شاه زاده زینده هونظلم ، تاوی به برمانی چیرانی [ناباد و ...] بوو

برمانی یونانی یه یو لیبون بو . و ا تا پروصه منشا بوو .

(۱۲) : به م ته لمانی به که م ته و ابوو ، به لام دوو ته لمانی

تری به یوه بووه !

(۱۳) : فریته یی به م یی فوری به که به تا که یی خویدا ، گویم

کی بوو ، ده نلیک له چوار شاهکی کوته یی پیرینه که وه ده هات ،

که به ده م ته لمانی که یی خوردا در ابوو ، (۱۴) : به فریته کی

به م ده گوت : « ده و چوار فریته ^{به هیز} به ره للا بکه ، که له

پروباره که وره کی فوری یوه ند کران » . (۱۵) : نه وانه یو

نه وه یا ییز ابوون که له و ساله دا و له مانگه دا و له و پروصه منشا ^{به} به ره للا

بکرین بوته می به کی مروفی به ره زهوی بکرین . (۱۶) : نه و چوار

فریته به که به ره للا کران ، گویم کی بوو گوتیان ، بوونه به کرده یی دوو

میون چنگاوه ^{سواره} و کیشیا نه کردن بو شهر کردن

(۱۷) و (۱۸): لهه وه که ما دیم نه سه کانیان به به رده می مند بیا و بوونه

سواره کانیان ~~سواره~~ زری یی به ناک سووری وه ^{په ناک} ناکریان لو سبوو . هه نه ناکریان

تیا بوو ، په ناک زری یی سینی ناصحانی بوو ، یا خود زهره . سوری

نه سه کانیان هر له که للی سیری ده کرد . دوو که ل و ناکر و گوگردی

گرادی له ده میان ^{سوری} ده رده په ری . سینی به کی مروقی پرووی زه دی یان به وانه

کوشت . (۱۹) : نه سه کان هر به وانه مروقیان نه ده کوشت که له ده میان

ده هاتنه دمه وه . به کللیان مروقیان ده کوشت . هونله کلله کانیان

هر له سه للی ماریان ده کرد ، مروقیان ده گه زت ^{خراب} و برنیداریان ده کرد .

(۲۰) : که حی له گه ل هم هوو ده ردو نه هوی بانه تیا که تووسی مروقی

بوون ، نه و مروقیان نه ی ^{سوری} زیندوو ~~سوری~~ ما بوونه وه ^{سوری} تیا به ندریان وه ^{سوری} گرت

باوهر به خودا بختین ! واریان له به سینی دیو و درنج و بته کانی هویان

نه هینا ، که ~~سوری~~ لریتر دوروست کرابوون ، یان له زیو ، یا خود له به ردو دارو

می . و تاننه و پایه تانه ی نه ده سینی ، نه ده بیهان ، نه ده هویانته وه !

(۲۱) : هر وه ها واریان نه هینا له کوشتن و چاروو گه ری و داوین ^{سوری} سینی

درنجی هویان .

[به شی ده هم]

(۱) : دوی نه وه فریته به کی به هیزو هه به شی ترم جاوینی کهوت ، له ناسان

ده هاته خواره وه ، به له هوریک ده وره ی دابوو ، به لکه زینینه به کیسی به

به به وه نیستیه وه ، ده مو جادی نه منزه پرووناک بوو ، وه ک پروز

پیشی ده ، له هه فانیسی ناگریان لی ده بووه وه ، (۲) : تو مار ئیلی جیوکی

به ده ست وه بوو کر ابووه وه ، ^{له شی} خسته به ده لیا و ^{ده} پیشی

خسته به زه وی ، (۳) : ^{نه وه} کجا ^{نه وه} به کی خاچی کرد ، ده نه که ی

هه ، له ده نگه سیری ده کرد ، ههوت هه وره تر یقه پرووی داو

وه رمی دایه وه ،

(۴) : من خه ریک بووم ده ~~له~~ وه رام کانی هه وره تر یقه کان نیوو ~~هه~~

له پر ده نلیک له ناسانه وه هات بانگی کردم ، کجا : « له نیوو ~~هه~~ »

ناچی قسه نه وانه نا کرا بکری »

(۵) : دوی نه وه نه و فریته به هیزو هه به شی له به زه وی و ده لیا

وه تا بوو ، ده شی راستی خووی به ره و ناسان به زر کرده وه ، (۶) :

کجا ده شی کرد به سوینه خوار دن ، به به شی نه و خورایه ی که هتا به

ده شی و ، کرد وه و ستکاری ناسان و ~~هه~~ ناوه روکی ناسان و ،

زهوی و هرچی به کی نژده و ، ده لیا و نه وهی له نا ویدایه ، نژده له

به و لاره دو ناخری ، (۷) : هرکاتی فریسته ی ه و تم فووی به که ره ناکیه کرد ، پازی خورای دینه دی ، نه پازنه نی نه و پازنه به که بیغه به ره کانی به نهی خودا له کاتی خویدا بناویان کرد بوه وه .

(۸) : دوی نه وه نه ده نگی له نا سمانه وه هات دو و باره فیه له که ل مندا کرده وه . گوی : « پرو نه و تو ماره بچو که کر وه به له دست نه و فریسته به وه لاره که بی به کی له سه ده لیا و بی به کیستی له سه زهوی دناوه » .

(۹) : نیی له فریسته که تریک بو و وه و داوامی کرد تو ماره که م بداتی . نه وی گوی : « باسه ده نه می ، وه ری بلرو و بنجو ، هیز که ی تو ماره که له بیسه وه ک ه نگوین وایه ، که چی که فودنت د و گرت ده ترینی » .
(۱۰) : نیی تو ماره که م له دست وه گرت و خوردم ! که ته ماسام کرد . هر وه ک له وی ی گوتم واده یوو ، له بیسه هیز که ی سیرین بو و بیلام که چوو نه ناو و ورگه وه نازار نیی زوری دام » .

(۱۱) : دوی نه وه بی ی گوتم : « بیویسته له بابت که له کان و نه ته ده جان هوزه کان و ^{شاه} ~~هول~~ ^{بینه به ریستی} ~~بینه به ریستی~~ زورتر ~~بینه به ریستی~~ بیویستی » .

[به سی یا نزه هم]

(۱) : گه نیکلیان دایه د ختم و بی بیان گوتم به سقاکی خودا نه نزه بگرم

به دیوانه کی تاویه وه که گوشتگی تیزه به داوی طارونی به سینه

کانبیایان لاکردم. (۲) : به لام بی بیان گوتم : " نه که بیت دیوانه کی

دوره وهی به سقاکی نه نزه بگریت . چونکه نه وه دزروه تو نه نه وه

کافی تر . نه ونه ساره پیروزه کی خودا یوما وهی حل و درو و مانگی ده خونه

تر بی بیان وه . (۳) : من ده لات ده دم به هر دوو تا کافی بووه کی

گوتم ، که گوئی بیان له به ^{پیغه مبرینی} بیسی بیوشن و بلای [۱۰۶۰]

ساره پیروزه که له ونه زغانه به د ^{له سینه وه}

(۴) : نه م دوو پیغه مبره سی برینیه دوو دار ره تیوونه و نه و

دوو مؤمنه کی که له به دم خودای زه و بیرون ^{نه که به نیک}

بیت ، نازاریان بات ، ناگر له میان دینه دوره وه ، دورنه طایبان

ده سوونی ^{به م دوو که نه وه} لاته یس داوه ، که نه هیلن

باران لبا جان بیاری ، تانه و سی سال ونیوه به ده چی که بیسی بی بیان

له هر توواندوه . هر وه ها تاوی پروبار و ده لیا ^{کانبی} بکن بچون

^{هر ده نیک ناره زوو بکن} بیجه له وه / هر دوو هوره ده رد ونه شوئی به کی کار بلی بی بلا و بکه نه وه به

رووی
از هویدا

(۷) : که نه وانه نااطای به که ی خویان له ماوه ی نه وستی سال و نیوه را

قول و تاریکه

ته و او کرد ، دینه به ک له زینده خدیو که و مه ده که وسته سه ده

و به لاماریان ده دات ، سه ده که وی به سه ریاند و ده یا نکوریت . (۸) و

(۹) : تاسی پرو و نیوی لاش کانیان له سه قامکانی ساری خودس

هلده و سرتین آبه و ساره ی که به پستی وه ک « دووم » و « میسر »

دانه و ه . وانا که و هویایه ی که خودانی تیدا کر به خاچدا ، ناهلین

که سی با سخا نه گویره وه و بیان نیری . له هه و لایه کت و ه له نه نه وه ما

(۱۰) : له و تیرده سه ده که ن به به نه و هوه . ~~دانه نکه و دیاری به خستین به گوئی هه و هوی~~

گوول ، گوول مروی دین سه ریاند کانیان ده که ن و دل به مردنیان

کوسی و هکن . هونله نه و دوو بیغه مه و نازار و زیانته ی زوریا له راستی و ده

به نیویستانه نهانی و ناهلین ککن

رووی زه وی د ابو

(۱۱) : به لام له یاسی سی پرو و نیو ، له لایه ن خودا وه ~~سه ریاند کانیان~~

زیان * ده تیرینه نا و له سیانه وه و زینده و ده بینه وه ، هلده سه سه نه

له هه ده یا نینی تری لی ده نیستی . (۱۲) : دای نه وه هاواریکه

ناسانه وه دیت ، ده لی « و مر نه سه ره وه ! » . نه وانی سه هه ردو کیان

به به ره و ی دو و نه کانیانه وه له نا و به له هه و تیکه هلده کینه ناسان

(۱۳) هر نه وسایه بود که زه بیکی اسماک پرورده ذات ، ده بیگی
 شاره که در پوختنی و له گد زه ویدا ته ختی ده کات ، هوت هزار کسی پیوه
 دهری ، دوی نه وه هر که سی مایه وه و نه مرد ، له تریاندا ، باوه به
 خودا ده کتین و ، ددان به گه وره بی و کتیز و ده سلاتی خودا ده تین .
 (۱۴) که سرگه دانی لوه مینی به سرچود ، سرگه دانی سی هم

زوه دینه کالیوه :

(۱۵) فریسته ی هم دله مینی خوی به که به ناکه ی خودا کرد ، چینه ده نلیک
 له نادنا ساند به زه بوونه وه گوشتیان و خاک فرمانداری نه هم جیدانه له سینه
 به دواوه ، له تریان خودا خودا مانده و ده سی خودا ایتر له مودوا
 به سی فرمانداریان به سر داده کات ، هلات نام .

(۱۶) نیر هر بیت و جواره ^{قه} ~~به~~ ^{قه} ~~مکان~~ که به ودهم خودا له

سرتنه خت دانستبودن ، خویشان نوشتانده وه پوسه زه وی ، یو
 به ستاری ^{یو خودا} گوشتیان : (۱۷) : " یقه سویسی تو ده کین نه ی خودان و
 خودای خاوهن کتیز و ده سلات ، که هر بوویت و هر بیت ، چونده سینه که
 کتیز و ده سلاته کی خوت گرتنه وه ده ست و ، ده ست کرده به
 فرمانداری ، (۱۸) : نه ته وه کاتی تر قینیان له تو هلا بود .

نِسْتَاکَه یَن تَوَرَهی تَوَه دَاخِی دَنی تَوَتَان یَن سِرَتِیت . کاتی تَه وه

هاتووه پِندهوون له گَل مر دوه کاند بکه یت و ، پاداسی پِندهوونی

تَوَتِیت پَدَه یَه وه ، وه لَه یَغَه مِه رَه کَان وَ تَه وَ تَهی لَه دَان لَه وَ تَه

و له موو تَه و که سانهی له ناوه کی تَوَه تَرَس ، یو گه وره پِن و

سِوِک ، هه روه ها پَو تَه می تَه و که سانه له ناوه پیت که پوونه هوی

کاؤل کردنی پوهی زهوی .»

(۱۹) : دوی تَه وه ، به سَتَای خورا ، له ناساندا کرایه وه ، زوروی

تَه و سِوِو قَمِی که ده فنه زمانه که می خورای تیدا پوو

یه پیمان لَکای خورا گِی لَه پورا دیار پوو ، پریک و لهوور له

ناساندا ده ستی پی کرد ، گرم تَه می هه وره تَرَسِیتَه ده نگی داپه وه

گِرَه لوو که یه کی پَه زهوی گه وره وه یه پِر پوو ، لووم له زهوی کی پَه پِر

هه موو گووی زهوی له زنده وه .

[به شی دواتره هه م]

نِسْتَاکَه یَن سِرَتِیتِی

(۱) : دوی تَه وه [خا هه لَکای] گه وره له ناساندا ده رکه وت ، نِسْتَاکَه یَن

تَه وه پوو که هه ندی ست له نارادان پروو پدهن . نافرَه تیکم دی ، به پورا

تَوَی پِیما پوو وه ، مَالِیسی که وتبوه تِرِی یه وه ، شاه کلا و لیلیسی

به سره وه یوو له دوا نۆه نه سینه دوروت کرا بو و ئاخره ته که

که پر یوو، شان ده بگرت منداکی بی، له تاو ئیسی کی ده بقیراند

چاوه پروانی بزگار یوو یوو .

یوو
یوو یوو یوو

(۷) : له پیر نه ژده هابه ای به یوو یوو، هوت که لاله ده شافی یوو یوو

هوت شاه کلاویتی به سر که لاله کانه وه یوو . (۴) : که کلاکی کیشیه

خه یه کی نه ته کانی له گل خویا رایج کرد و به ری دانه وه یوو

زه وی، نه ژده هاله به یوو یوو نه که وه ستا، له و کانه دا نآفره ته که

خه ریک یوو منداکی بی، نه ژده هاله ده یوایت منداکی بی و یوو

(۵) : نآفره ته که منداکی یوو، له یوو یوو، لوه هم هابه وه ژیا نه وه

تاله دوا پروژا به یوو یوو هه زه وه نه یوو یوو به سر هه وه نه وه

یفات، منداکی بیان به زر کرده وه یوو لای خود یوو یوو ته خه کی

(۶) : نآفره ته که یوو خوی ده ریا کرد یوو نه ست و بیایان، خودا له ویدا

به نای دا، تاله ویدا هزار و دو سه ده ست پروژا و دیری یفات

(۷) : دوی نه وه له تاو تا سمانا به یوو یوو، ییگا ئیل و نه و فری تانه ی له

یوو یوو یوو یوو یوو به گز نه ژده هاله و فری ته به د خوووه کانی

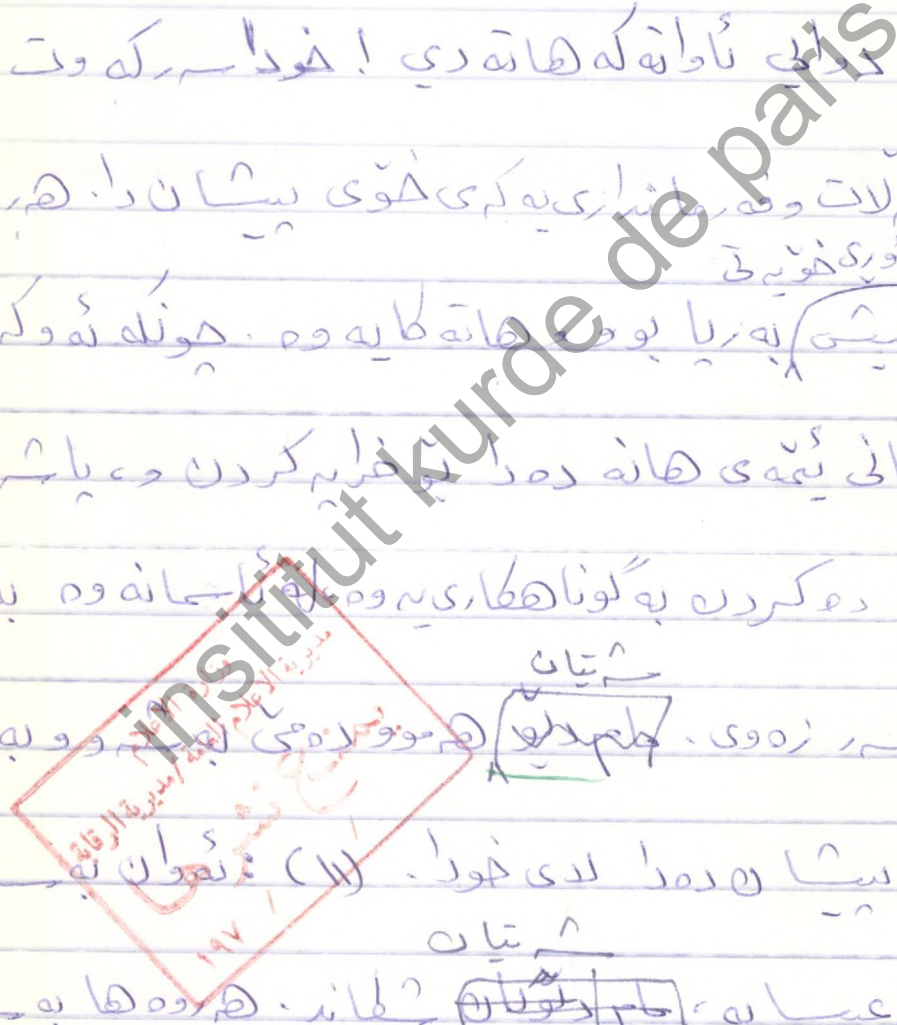
دانه یوو یوو یوو

دانه خوی دا، (۸) : دواکی نه ژده هاله له و له تا سمان خوی و

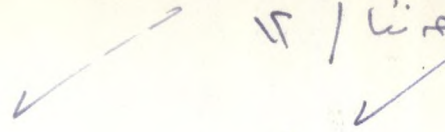

له شکره که ی دمه پیران . (۹) : نه م نه ژرده هایه که وره به که برتی یوو
 له و طاره ی له سردی بی و و رای بی ره گورا طعم دایو ^{شیتان} ، نه و که ی
 له و و هیه فی یو خریه کردن ^{هینه} خریو ده را ، به خوی و له شکره که به وه فری
 درانه خواره وه ، سرد زه دی

(۱۱) : دوی نه وه گویم له ده نلیلی زل یوو ، به ناو نا سمانا ده یقیزانده
 ده یلوت : لا دای ناوانه که هاته دی ! خودا سه که وت و ، یزگاری
 به که ی و ده لات و ده پاشاری به که ی خوی بیان دا ، له وه ها هیزو
 له لاتی ^{که گوری خوی تی} به ییا یوو ، هاته کا یه وه ، چونکه نه و که سه ی
~~له لاتی~~ برکاتی یه ی هاته ده را یو خریه کردن و ، یانه جاری لای
 خودا به دناوی ده کردن به گونا هکاری به وه ^{که نا سمانا} وه به درایه

خواره وه یوو سردی ، طعم دایو ^{شیتان} له و و و به یوو برکاتی
 یه ی ناوانا ییا به ده را لای خودا . (۱۱) : نه وان به یایه ی خوی تی
 به خه که وه ، که ییا به طعم دایو ^{شیتان} ، له وه ها به یایه ی
 بیانانی ناگایه ی خویانه وه و ، به خت کردنی ژیا نیانه وه له ییناد
 دل اگری خودا و میچا ، نه ویان به زانده . (۱۲) : نه ی نا سمانه کان
 نه یی له خوتان ! نه ی دانستوانی نا سمان له خادمان بن !

بہ لائم سرگہ لانی و مال ویرانی پو دانستووانی پر دوی زردی کا پتہ
کوٹہ ^{شہ تان} پتہ پر قہ وہ پوتان ہاتو تہ خواہ وہ ، دہرائی ماوی

کہم بہ دستہ وہ مادہ "

(۱۳) کہ تھردہ ہاکہ لانی فری دراوتہ خواہ وہ — زردی ، بہ

دوی تھو نافرتہ دا گہرا کہ تھو مندر لہی لای پو پو ، (۱۴) بہ لائم نافرتہ

دووبائی تھو لوائی پتہ ترا کہ زور گہورہ پوون ، تائی یان پیری و

بگاتہ تھو ^{لہ بیابانہ کہ و} لگیا مارہ کہ پووک ^{تالہ ویرا} ، دور اجارہ کہ وہ

تاماوی تھی سال و نیو چھی

(۱۵) لہ دوی مارہ کہ وہ لافاوہ لائی زور فری درا بہ دوی نافرتہ

بہ تادہ کہ ^{ببخلیئی و لہ ناوی بیات} فری لہ دستہ پتہ پتہ ، (۱۶) بہ لائم زردی

کوٹہ فریای نافرتہ کہ ، دہی تھوی کردہ وہ و لہ تھوو لافاوہ تادی

مارہ کی قو ستہ وہ و ہل لوشی ! (۱۷) دوی تھو تھو تھو

قینی ہستا و دستہ کرد بہ پہ لامہ لانی پوٹہ گانی تری تھو و نافرتہ

کہ نامور گاری بہ گانی خورایان بہ ہی رہ ہیناوہ دانیان دہنا بہ وہ

کہ سر بہ عیبائی تھو ، لہ کہ تادی دلیا بہ کی فراوان وہ ستاد

دستی کرد بہ ہیا وہ پروانی

+ بلی . دے لاسٹی دایہ پو ماوی حل و دوو مانگ ہنگ بہ . پرووی

زہ ویا بگری . (۶) ؛ ہر تہ و دم دے تی کرد بہ ہنیو دان و توخ ویا .

تی گرن و حالتہ کردن بہ خودا و بہ ناوی خودا و بہ یہ سٹای خودا و بہ وانی

لہ نا جانہ دہ رین . (۷) : ^{سے بیان} حامد پو / ہیزی دایہ لہ دزی یہی بہ وانی خودا و

نہ تہ و دکی خودا شہ رجات و ، بہ ریشیانہ ز ال بی و ، فرمانداری پس

بہ ہر ہموو نہ تہ و دکی چیلان دایات بہ ہموو گل و کوز و تیرہ و

زمانہ ہوئی ہوئی کا بیان ہ : (۸) : ہموو پہ لہ زی سروف دے بیان کرد بہ

یہ رستی نہ و دیندہ بہ دھووہا ~~کا بیان~~ نہ وانی ناویان لہ نو سراوی

شیا کی دا نہ نو سراو ، کہ لایہ ن ~~بہ~~ بہ پراوہ کہ وہ دتروہ ~~کہ~~

پاسی نا فریدہ کردنی چیلان ، نہ و خیرتہ ~~بہ~~ دہ لہ رستا .

(۹) ؛ ہر کہ سی دہ توئی بیی بام پاس گوی بگری (۱۰) ؛ نہ تہ و دکی

خودا کہ ہارہ یانہ و نو سراوہ چینہ زیندہ وہ ، دہ بی بگری و چینہ زیندہ

نہ وانی بی کہ دتروہ بکورتین ، دہ بی بکورتین . بہ لام نیوہ لہ نہ تہ و دکی

مہین ، چونکہ نہ ہر لیکہ و بہ دہ ستانہ وہ یہ بوگہ سی بہرگہ گرن و نارام و

نیت بہ خوہتی خوتان پیکانی خودا بہون ، تاپہ یادے کہ و رہ کی

نہ و شادمان بین .

(۱۱) دوی نه وه گیان له به رتگی به سیری نرم هاو پی که وت . نه گیان له به رتگی

له ناخی زه وی به وه هاته دهره وه . دو ناخی یخوله ی یوه یوو ، که له ناخی

به رخیان ده کرد ، به لام ده نلیایی به ساسی هه یوو ، که له هی مام دنیوی ده کرد .

(۱۲) هه هی هیزوده له لاتیگ درنده که ی نیوو هه یوو که نه ویرینه

کو شنده به ی سیری هوی هاک کرده وه ، به مین دراپوو ، به کاری چینی ه

نه سینی هه وی به کاری هه نا
لونه هی هه موه کیران بخانه به رته وه ی به ستاری بو درنده که ی به کم چینی

سینه نه سیری هه
(۱۳) شاکه لاری وی ده نووند له ووزه ی باوه ر کرده نه پی . له سینی هاوی

هه مواندا له نا سمانه وه گره ناگری ناراستی به زه وی ده کرد . (۱۴) به

سینه نه سیری هه
له وی نه م هوره شاکه لاری وه ، له هه وو سونینده که سانیگی زوری

هه واته ده کرد و فریوده دا بو به سینی به که ی به کم . هه چینه

درنده که ی به کم له ناراد بوویه ، نه و ده نیوی به م سینه که وره که ورانه

هی به هی یقات فرمانشی دا به دانس توولی به زه وی ، به یکه رتگی گوره

بو درنده که ی به کم دوروست بکه ن ، وانا نه و درنده به ی که سریان دبه

به سیری کو شنده و برینیگی ساندگی لی هات ، که هی هاک یوو هه و

هاته وه هوشی هوی وریا به وه . (۱۵) پری سینی دراپوو پی گیان

یقات به به ری نه م به یکه ده دا و ویی لی یقات قه یقات !

دوی نه وه به یکه که فەرمانی د هر که بی نه بیستی بیکورن!

(۱۶) اوستی هه سو که ییک، بیع گه و ره بی و بیجیوک، بی ده و له نه

بی و بی هه اوستی بیع به نه بی و بی نازاد، نیسا نه به ک له ده ستی اوستی

بهری، یا خود له ناو بی و بی، (۱۷) : هه که نیکی بی بی نه و نیسا نه به

نه دوی فهرانیک بو خوی بیروزینه وه، یا خود له گو گایه ک ست بکری

نیسا نه کای بی و بی و له ناوی دینه که، یا خود له عماره ی ناو ده ی.

(۱۸) : لیره دا مه لیک دینه گو پری، که نیره کی به کی زوری بی ده وی

ناو له بیخیری. بام نه و نه ی به هره دارن، نه م عماره به به عماره ک

نرخی عماره بی ی پته کای ناو ده ی کو بکریته ده ده کانه [۶۶۶]

insitut kurde de paris

[به بی هوار ده هم]

(۱۹) : دوی نه وه بیام که وت به به خیک، له بیای هیون *

له ستاری قودا و ستا بوو. (۱۶۶) : که که نه له بوو ناوی

نه لیک و ناوی باوی ^{انسا} که نه ناوجه ^{انسا} و بی ناوو ^{انسا} ده نیکی

له نا سمانه وه هاته به گویم، وه ک هاره و هاره، ناویای خور،

یا خود ده نه ی هه وره تر بیقه و ابوو، له ده نه ی کو نه لیک گو پری

بیشری ده کرد که نگه کن ساز و تاو زدا گورانی بلین

(۱) : نه م کووه که گورانی بیژه که برین بووه له (۱۴۴) که سی به
کینه و هیهت، له به دردم نه فق شاهانه ی خود او که رهوار گیان له
هر بیت رهوار ^ق ~~سینتظام~~ که را گورانی بیکی سر سوو هینه ری تازه نام

ده گوت اوله (۱۴۴) که سی به ولاده کین نه به نه زانی نه و گورانی

تاج . بیوکه له کینه له و که سانه بوون که له سر بروی نه به یه بووه گورانی بی
بووه بووه . (۴) . نه لانه له بروی گیانه هه ، پاک و بی که رد بوون . به

به سوستی ^{تیان} ~~پله پله~~ ، یا هوه درین که بیان به کان یسی نه بوو بوون . وه

کچی دامین پاک ، پاک و پیروز بوون به رخه کین ، که سه سجه ، بووه هر

کوی به اک ججوب دوی ده که وتن . ~~نه لانه له بروی گیانه هه~~ رهوار و مریانی به پاندا

نه وانه هه لبرین بوون و کیرا بوون ، بووه می وه لک کوشی به کی پاک و

پیروز ، بی که سی خودا او ۷ به رخه که لک برین .

(۵) : هه هه و گونا هیک تاخرینه یال نه وانه . هه و بیان پاک و

بی تاوانن .

(۶) : فرینه به کی تریم جاوی کهوت ، به او تا سانه کاند ده فری .

له ~~ده لک کوشی~~ ^{مورده ی خورالی} ای بی بووه که تا سه نه مینه وه و نا گورین

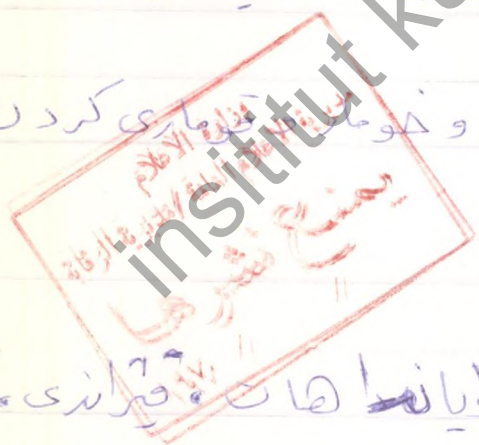
پژوه می بیانیات پوسر زهوی، به ناو دانستوانی جیانه پلاویان
لجانه وه، به هموو تیره و هوز و کنه ته وه و خاوه ن زمانه لیا نه وه.

(۷) فرشته که بانگی کرد، قهراندی، گوتی: (له خودا پیرسن و پیریزله
گه وره بیسی بگرن. چونله نه و کاته هاتووم، که لسه، ته ختی دارگه ری

نخوی دانستی و دست لجات به چینه و چوون کردن له گول له مووندا.
هر نه م خودایه دور و ستاری که به مصلحتی هموو ناسانه کان و زهوی
له گول دلیا کان و چاوه ناده کاند «.

(۸) زه دوی نه و فرشته بی کوش هات و ناسانه کانی پری، گوتی:

«بال گرا، بال گیر» چونله نه و گه وره به هموو نه ته وه کانی
جیلانی فرودا و فری د اوین بیسی و نخوی نخوی نخوی کردن و هموو بیانی

تووسی تووره بیی خورا کرد «.

(۹) تبجا فرشته ی سی هم به دویاندا هات قهراندی، گوتی:

«هر که سی درینزه که یاره لیا وه هاتوونه ده ری بیه سی، یا خود پیرستاری

بو به لکه ره کی نه و بنوینی، بیان بیللی نیسانه کی نه و له ناویم وان یا خود

ده سی راستی بیری، (۱۰) خودا دانی نخوی بی ده بیری، نه و نه له به ده

خودا و فرشته بیروزه کانی خورا و به رخه کی خودا را، به ناگرو گری گورده

نازار ده درین . (۱۱) : دوو که لی نازاره کریان هه تاسه . به ناسمانز ده چی .

نه به نه به یووهر و تیان نابی . چونکه درنده کریان پیرستوو و یاخوو

په بکری درنده که . نیکانه ی ناوه که لیان ، یاخوو نماره ی ناوه که لیان

له دست و ناویم وانی خوویان داوه . (۱۲) : بام لیم یوو داوه ، پیاوه کانی خووا

په نه وه بگرن و ، نیرینه به بهرگه گرتیگی پیرنارام ، بهر بهر ، هه هوو

نه لکارو نه ننگ هه لیم به کی جیان که لی ی ده که ون . چونکه نه وان له پیاوانی

خودا ده درین ، که نیویسه هه تاسه ، بهر پستی و اگر تووی و

مل که چی ی خوویان یوو خودا پیرنارام . بهرگه له وه باوه پستی به عیالک

(۱۳) : ههروه ها گویم له ده نلیک لیم که له ناسمانه کانه وه ده هات ،

ده بگوت : ده نه به نیویسه : دوا یی هه هه هوی هات که نه وان ی له

پیناوی خودا خوویان داوه به کویت ، یادا له دوا یی خوویان وه بگرن .

به لی . گیانی پیروزی واده لی : هوی له خوویان . چونکه له دست هه هوو نه

نازاریک پزگاریان ده چی . چونکه کرده وه چاکه کانی خوویان له گیل

خوویاندا ده گه نه ناسمان ! « . (۱۴) : دوی نه وه چاوه نزاره که گوریا

په له هه ورینی سی ههاته پسته بام . به لیک له سری دانسته بو ،

هه له عیالی ده کرد . بی ده گوترا : « کوری هروف » . شاه پلاو

زیری بوخته ی به سه روه بوو. داسکی تیری به دهسته و بوو.
(۱۵) : دوی نه وه فریته به ک له به ستغاله هاته دهره وه و بانگی کرد:

« داسکت به کار بختنه ، چونکه کاتی دروینه ت هاتووه ، به ره می

زه وی بی گه لیتهوه . » (۱۶) : نه وکه سینه کله سه ره و ره که

داسکتوو ، گه لیته سه رزه وی و دهستی کرد به داس وه شاندن .

به ره میکی زور کو کرایه وه . (۱۷) : دوی نه ویس فریته به کی تره ات ،

له به ستغالی با طمانه وه . نه ویس داسکی تیری به دهسته و بوو .

(۱۸) : هر له و کاته دا نه و فریته به ی که ده سه لاتی در بووی جیان ناگر

سویسی و کاولی بطات ، بانگی کرد نه و فریته به ی دسه کی

به دهسته وه بوو . بی ی گوت : « داسکت به سه ره کار و هلیتهوه

تری کانی ره زی سه رزه وی له پر کابیان بلیته وه . چونکه هر موویان

بی گه لیتهون و ناماده کروون بو چه نزهوون کردنی دادگاه . »

(۱۹) : فریته که سینه دسه کی هوی وه شانده ، هیتسه وه تری کانی
~~سه~~ (مصره)

کرده وه و باری کردن و بردینه ناو گوشگی تری توویره می

خودا وه . (۲۰) : بوله تری کانی خرابه ناو گوشه که ده ^{نه و دوی شانده} بی بی سیکران

خوین وه که جو که به کی دووسه د میل در تری به لسیا و هاته خواره وه

نه ونددنی قول بود هر تا لغای نه سنی داده پوسی

[به بی یا نزه هم]

نه وهی ده رده خست

نیا نیری

(۱) : خطه سنی که وره ی تریم له نا ساند جاوی کت ، نه سنی کت

نعم بود گلی شتی ترین پروو ده لات :

دهوت فریته با لوان بونه وهی دهوت سر گه رانی دوانی لک

کویان به نه هوره وهی ، تاینر ^{توره لوی} خودا به چایک

دایر کینه وه

(۲) : سیک له به رده صا کت بود ، هر له ده لیان کی نه وره ی

ده کرد که له ناگرو سوو سیم دور دست بود وانه ی له سر نه وره لیان

وه تا بون ، نه وک سانه بون که به سر زیند به ده هوره که و به لکه کری

و نیسانه و رانه کانیه به که و تیون . له سوویان ^{قیاره ی} خودا ^ن

به ده سته وه بوو . (۳) و (۴) : گوانی خودا بیخه مبریان ده گوت

که نه ویس به نده به کی خودا بوو ، نه رده ها گوانی [به رده مبریان ده گوت

» نه ی خودای خودان و به لکن ! که داره های تو نه وره دت ناک و شوخی

بچه مکرله کالینه ^{ده توره کانیست} نه ی ^{ساهی} خودا ^ن ده سیک انی

خودان! کئی هییه له توونه ترسیت؟ کئی هییه ناوی توو به گوره داننی
 چونکه پاک و پیروزی بی هاوتنا هر تووت. هه وو نه ته وه کان دینه
 به ردمت و ده تیه رستن. چونکه کرده وه پاست و چاکه کانی توو پوهه مون
 ده رکه ون «

(۵) : دوی نه وه که ته ما کام کرد [پیروزی پیروانی به ستغاله] له

ناساندا ته دا و گه پوهه وه!

(۶) : نه وه ووت فرشته بی که دنا بوون ه ووت به رگه رانی به که به

پو به زمین، له به ستغاله هه تیه ده وه. هه وو بیان به رگی که تانی

چی بی که ریان پو شیوو. لیکه ز پریان به شیوو. (۷) :

به لیک له هوا گیان له به به که بش به هر به لیک له ه ووت فرشته که جامیلی ^{نیری}

دا که پو پوو له تووره بی خودای زیندوو، که تا هه تیه ده ری. (۸) :

گه وره بی و گه زوده به لاتی خودا ده رکه ووت و، به ستغاله پو پوو له

هه ره دو و که ل. هه که سیکس نه تیوانی بخته ناو به ستغاله که وه، تا

هه ووت فرشته که ه ووت به رگه رانی به بیان به هه دانستوانی

زه ویدا ~~هه~~ ههنا.

[به شی خاتره هم]

(۱) گوئی یوو ده نللی گه و ره و به لیز له به ستگاه که وه دهات

ده ره وه ، بانگی هر هوت فرشته کی ده کرد ، ده لگوت : « پرونه

خواره وه ، هر هوت جامی تووره بی به کی خورا برزین به سر

داتیتوانی به ره ویدا .

(۲) فرشته ی به میس به ستگاه کی به شی هیت و یوو جام کی

خوی پرست به سر ده ویدا . هر چی نه وانه ی نیا نه ی درنده به ده وه

که بیان یوو یوو و ، به یکه ره کی نه بیان ده پرست ، توئی برینی

سازاک و پرکارا بوون .

(۳) فرشته ی دووه میس جام کی خوی پرست به سر ده لیا گه وه کاند

همه بیان ناوه کایان گوپرا و وه ک لوینی بیا و لیا سر دو بیان لی هات .

هر گیان له به تک له ناوئه و ده لیا یانه را بوون مردن .

(۴) شی هم فرشته ی جام کی خوی پرست به سر پرو باره کاند و سر جاوه

ناوه کاند ، ناوه کایان سوور ه لکران و بوون به خوین . (۵) گوئی شی

لی بوو ، فرشته ی ناوه ، به نا شتر ده لگوت : « نه ی خودی تاک و

نه نیا و پرور ! نه ی نه و خودایه ی که هر بووت و هر هیت و هر ده پرست

تولم زایه دا که داوت به و هوره که سانه فه مان به و وادیه ره رهت

(٦) : هونله نه و ^{انی خودا} بیاد هیاک و بیغه مه انه ی تو تا دکن تو سه نه مانه ،

یگای رینیکی یالیان بیان بهن ، هموو ^ن کورمان و خوینی هموو سیان

پرایه سه زه وی . توین له تولی نه ده دا خوینی نه و که سانه ت رست

که نه و بیاد هیاک و بیغه مه انه بیان کورت . ده بام بخون . نه یارانی

به وی خو یانه دینه وه ری یان . «

(٧) : گوتم له فریته ی کو شتله که یین بوو ده یگوت : « بهی وایه گه وری

خوم ، خودای خودان و خاوه ره رهه لات ، سراطانی تو راست و دادیم ره رهه ان

له خیی خو یان دن . «

(٨) : دوی نه وه فریته ی هوارم هات و هات که ی خوی رست به سه

پوردا . وای له پور کرد به یین و گره که ی خوی ره رهه که سینی برانه

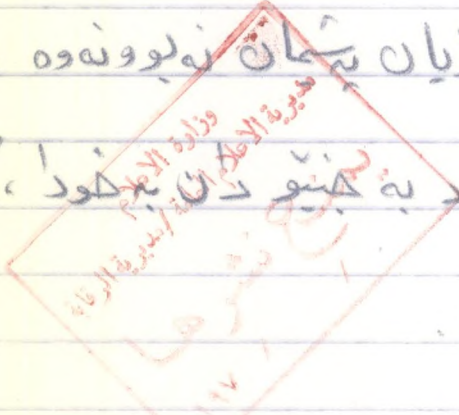
(٩) : که یی له که له نه سیه ، له گونا هی خو یان به شیان نه بوونه وه ، سه ره تو

گه وری ی خودا دینه وین . دستیان کرد به خنیو لان به خودا ، که نه م

سه ره رانی یا نه ی تو به وانه کرد بوون .

(١٠) : دوی نه وه فریته ی ^{هات} سنجیم ^{هات} هات هات که ی خوی رست به سه ره خیی

نه و دینه به دا که له ده لیا هاتوه ده ره وه ، خانی فه مانداری به که ی

دهم و ده ت لوعی تا یکنی بوو. نه وکله سانهی له ژیر ده سید بوون.
 له دهاندا بهیجه ی خوویان ده گه ت. (۱۱): که چی له جیاتی نه می به سیمان
 بینه وه و، واز له کرده می خرابی خوویان بچین و، پروو بکله نه خودا،
 ده میان کرد به بنیوران به خودای تا سمان، که لوعی نه ویش و نازاری
 کرد بوون.

(۱۲): نه می مین کوشته یی جامه کی خوی پرشته ناو ناوی پروو باره
 که وره کی [خوات] به ده. ده ت به چی ناوه کی ووشک بوو. که ^{شاه} خویان کانی

پروو هلاکیش به وه بیان زانی، ده و ده ت له شکره کانی خوویان ناره

له خاکه کانی پروو ناوا. (۱۳): گیاه لی بوو سی گیانی به ده ویش

که خوویان نه بوه شیوهی بوقه وه، له لوعی دینه که و ^{شیتان} علم و لوعی بوو،

و ^{شیتانه} پیغه مبه دروژنه کی هاتنه ده ره وه. (۱۴): نه م ^{شیتانه} لوعی بوو،

^{شیتانه} مینانه سینه ده لانه ^{شیتانه} ده و ده ت له مینانه، بیون بولای ره ووه خوویان کانی سر زه وی،

گفت و گوویان له گه لاکه ن، بونه می به خوویان و به له شکره کانیانه وه

کو بینه وه و، گه له کوم کئی له شیخی خودان بکله و بچین به گزیدا، له پروو

له وره کی بینه و بیون کردندا، که پرووی خودای گه وره وی ها و تابه

(۱۵): «بوو» : من لانا کاو ده دم به سینه، به دزی به وه دیم.

ناهیلم کسی بی برائی! خوسی له وانه ی ماوم بریم ده که ن و، خویان یوسته

کردوته وه نه وه که هاتم ناچار بین به هله داوان خویان بزطاردن

نه به رزین جله به رگی خویان له به ریکن ، به پروتی و شرمزاری به وه

خویان در بازار بکه ن

(۱۶) : ^{شاه}خوطله کارین هه وو له شکره کانی خویان کو کرده وه و هینا یانه نریک

سوئینه وه ، ^{بزماتی غیرانی}کله ی ده لاین [نار ماگه ددوان] ، وانا ساخی مه گیدو

(۱۷) : دوی نه وه ^{دینته ی م و ته م هات} . جامه کله ی خوی پسته ناو

باوه . ده نللی گه وره یی له توختی به ستقا کله ی ناسحانه وه هات ، گونی

« کارمان ته و او بوو ! » . (۱۸) دوی نه وه گرم گرمی هه وره ترینه

بروکه ده ستی بی کردله که ل یوو له زه به یی له ویردا که هینا لیزووی

به گزی مرؤفاستی وانه بیزا بوو . (۱۹) : ^{دینه ویرکله ی [بابل]}

قلیایه وه و بو به ستی یارجه وه . ساره کانی تری هیلانین ریزه و

زه به بوون . به م به نله هه وو گونا هه کانی [ساری بابل] که وتنه وه

بیری خودا . خودایی له توکله ی نه وه را دخی دلی خوی بی پرستن

(۲۰) : دورگه کان نوقوم بوون . ^{دینه کوانی}ساره کانی دار ووخان و ته خت بوون

(۲۱) : ئنجا گیزه لووکه و ته زه به یی کی زور له ناسحانه وه باری به زه ویدا

به نجا کیوو

به دره تهنه

له ناوتنه زه که را (دوو) و گه وری تیلوو کیتانه ی (دیلام) ده بوو

ده که و تهنه خوره وه به سه دانستووانی سه زه ویدا سه و سامانی

یا به مالا ده کردن له به ره وه بت به سه کاسینی جیتو لکی زوریا ن خولدا

[به نسی سه فده ههم]

(١) : به کیک له و هتا نه ی نه و سه رگه دانیا نه یان به سه دانستووانی

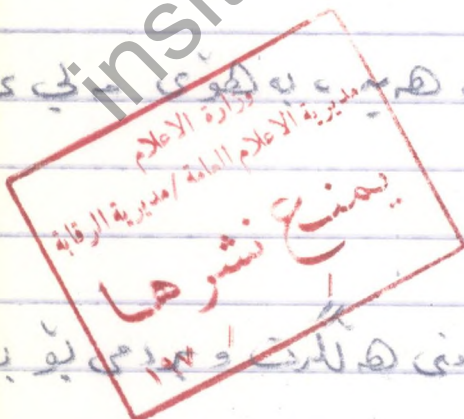
سه زه ویدا هیناه هله لام و ده ستی کرد به فده کردن له که طرا گوتی:

« وه ره له که طرا به بیانت به سه » [سوالی به به ناو یا نه که آریعی

به سه ری و هتوی له سه سه نه ناوتنه جه ان دانستوووه . (ب)

هه و هتا مانی جه تین به یوه ندی بی نا پیره بیان له که لا به ستوووه .

هه سه دانستووانی سه زه ویدی هه سه به هه ویدی بی بی نا پرووی

نه وه وه سه هتوی بوولا . «

(٢) : فرسته که یی ، به گیان ، منی هه لکت و هه ویدی یو بیایانیک له ویدا

هه ویدی به نا فو تیک که وت سواری گیان له به رکی سوو بوو بوو ، که هوت

سه وه سه افخی هه بوو ، هه سه قسه خریه و دری خودایه له وه له سه

له سه گیانه له به ره که نوو سه بوو . (٤) : نا فو ته که یی به رگی سوو و نه خودای

له به رابوو. هه زه ئی هوانی یوو بوو که له زیری بهردی به نرف و

مروای دوروت کرابوو. جامیکی زیری بهرسته وه بوو که برکرا بوو

له بابی داوین بیسی خوی ⑤ ناوتکی له ناوه وانی نووسرا بوو که مپوو

[بابی گوره]، دایکی سوزانی به کان و پینه سستی ~~پوو~~ هه موولایه کی

هه

(۶) : وام دهه هه بیسی هاو نارهته که به خوی بوو بوو. به لویانی

نه وکانه به خوی بوو بوو، که له ^{ناگای} بیت زانی خویان به ره به

میخ، کوشتوونی، نیش به ترس وه زیله وه به یرم کرد.

(۷) : فریته که یی بی: " یوو هه رت سوپ ماوه؟ من، خوم

بیت ده لیم نه و نارهته کی به گیانه به به سوزانی بووه نیشانه ی

هه (۸) : نه وه به پیش زینوو بوو، به لام بیتا که مردوو.

قول و نایله

له گه له به مپه له زیننه ^{بیتا} که ده ده به پیری و ده که ویتنه ناو

له ناوه و نیکای تا به وه، که له گای به زهوی یی، که ناویان له ناو

[نووسراوی نیشانه] را نه نووسراوه، که له سستی به یرا بوونی جیا نه دا دووست

بووه، سریان له وه سور ده یی که له یاس مردن و له ناوه بوونی به یرا یی

به یرا وه که ویتنه وه.

(۵) : پاس پیریکه ره وه تئی ده گیت که : هوت - که گیان له به ره که

له وه بیگان ده دات که شاریک هیبه له سه ره هوت گرد دام زراوه ، نه م

ناخوته بی له باوئه و شاره دا ده ری . (۱۰) : له ره وه ها نیسانه ن بوعه و

هو^اط^اط^ا ، که تینی ^{هاله}هو^اط^ا ، له ره ویش لئا و هوون . ^{شاهی}هو^اط^ا نیسان

نیسانه نارادیه فه زمانداری ده سات . له ره وه تئی له ره و دو ای پیرا

ده بی ، به لام زه زمانداری به که ری زور ناخا بیئی . (۱۱) : نه و گیان له به

سووره یس که مرزووه ^{هاله}هسته بین ^{هاله}هو^اط^ا ، له ره ویش فه زمانداری ی کرد ووه

به کیک بووه له وه هوت ^{هاله}هو^اط^ا ، له دوهم فه زمانداری دا ، نه ویش ده

نه واتی تر به جارتیک له باو چی . (۱۲) : ده شاهی گیان له به ره که یس

نیسانه به بو ده ^{هاله}هو^اط^ا که هتیه نه له لیا نه ته سه ته قهغه زمانداری .

نه وانه بو تاوتیک ده کرس به ^{هاله}هو^اط^ا و له گول نه ودر ^{هاله}هو^اط^ا که گیان له به ره که یس

ده که ن . (۱۳) : نه وانه هه وویان به یماننامه یک ^{هاله}هو^اط^ا ، که به بی ی نه ووه

هه ووه که ره سه لاتی هوویان ده خه ته ^{هاله}هو^اط^ا که ره ووه ^{هاله}هو^اط^ا : نه وانه

هه وویان ییکه وه نه له کووسی له I به خه که ^{هاله}هو^اط^ا و ده یس پیریا

به لام ره خه که به سه یاندا زال ده بی . چوننه نه ووه خودا لاتی وه هابه ،

که له زور هه ووه خودا نیکه وه به . نه و شاهی سا هانه و ، نه نه ووه که ری

له که سانه ها توونه ته بوون ، که بایک کرون له لایه ن خودا وه و ه موویان
ه لئرا دهی خودان و ، خاوه ن باوه پیش به خودا .

(۱۵) : « بهی له ده لیا و گول و پرو باره کانیی که نه و نه له بریان

دانیی تووه ، نه وه به که نه و شاره له که بیک ^{کۆم} خنک به به بووه ، که هر به که

له به که زینک و له نه ته وه به کن .

(۱۶) : « گیان له به به سووره که و ده سانه کانیی ، که نیسانه ی نه وه ن ده

خونگار له گول نه و در و مانندی ده کات ، ه موویان قیسان له ناخره ته که

ده بیته وه و ، به لاماریی ده دهن ، واریی لی نا هین تا رووتی ده که به وه

ده بجه ته به ، ناگر ، بووتی . ^{ده سوورتنی} ~~ه موویان~~ ^{ه موویان} وایان

بو داده تی و ده خاته میکیان وه ، که ^{کافی} به بجه یان هینا به به

خوی ~~بکات~~ : نه وانه هر له خویانه وه له به وه بیک ده کون

که هیز وه به لاتی خویان بجه ته ^{بجه} گیان له به به سووره که وه .

که به وه ^{کافی} خورا ^{ده بیته} به به (۱۸) : نه ^{ناخره تیر}

که تو له ^{زینده} خوه کی خوتی دیوتی ، نه و شاره که وره به بیان ده دات

که فەرمانندی به به ه موو ^{شاهه} ~~ه موویان~~ کافی به به زهوی دا ده کات .

[پیتی هه زه هه]

(١) له دوی نه مانه هه وویان ، فریسته به کی تم دی له ئاسمان ده هاته

خواره وه . که گه لیسته هه زه وی هه وویان کی پرووناک کرده وه . نه هه فریسته

نه له ئایلی گه وری هه وویان .

(٢) له ده ئایلی به زه وه قیردی ، گوئی : « بالی گه وری پرووناک و خواره وویان

پووته هه یانه هه یووحننا و به ناگهی درخه کان و هه وویان هه وری گه یانه

پیی و به وویان . (٣) : هه وویان هه وویان نه ته وه کان ، به هه وویان

کوشتنه کی نه وه وه ، توو هه وویان به د هه وویان به ک بوون . فریسته

کافی جیلان هه وویان له ناوه سید هه وویان و داوین پیی لیلیان که لدا

کرده وه ، خاوه ن کار و سید کافی جیلان هه وویان هه وویان به به به به

به زه کی نه وه وه بوون به ده وه هه وویان «

(٤) : گوئی له ده ئایلی ترین بوو له ئاسمان وه ده هاته . ده یگوت :

« گه له کی هه وویان ! هه وویان دیو و خه وه وه . هه وویان گونا هه وویان هه وویان

نه لیلیان تووین له گه ل نه ودا سزاده درتی یه . (٥) : هه وویان گونا هه وویان هه وویان

نه هه وویان زه وویان ، که لکه بوون و به زه وویان ته وه له ئاسمان . هه وویان

هه وویان ناچاره کرده وه بو هه وویان کردن له گه لیلیان ، له هه وویان هه وویان

تاسرای پره اوی گوی بی با . (۶) : خود به اوی بی بکه که نه و له توی

کرد ووه . خود به ووه زور تری بی بکه بیت ! چینه هله گری سزای پرویت .

دوو نه ووه ندگی به بیت ! نه وچه نه نازاری دلی که سانی تری داوه .

تویی دوو نه ووه ندگی نازاری دلی نه وید بیت ! (۷) : نه هم ناخره نه

له ناو به زم دره زم و گوس را بوردنه ایاوه . له جیانی نه ووه توشی دهره

نازاری بکه بیت نه وچه نباری بکه بیت . نه و شازاری ده کات دهی :

« من شاه گریام له سزای نهی شاه داسیتوم . من بیوه زنی بی ده

بیم . من خه فک به گوم ناگوم . (۸) : له به نه ووه خه م و خه فک

مردن و گریان وین و گری و نه بوی و برستی . هر له به ک پرورد

به ره رفاری دهی . تویی هر به ناگر ده بوی . چونکه خود چارو

بوی له گله ده کات ، که خود تکی به هر ووه له لانه ره .

(۹) : نه و سه کرده چینی یانه یی که به سزای کرده ووه نه نله طانی نیوا

ده کرد و ، له با خمی نه وور ده نوین تا به یان ، که دی یان دو و دل له

له سه سونا ووه کی نه و نه ده بیته ووه ، ده ست ده که ن به چوون و گریان .

(۱۰) : نه وانه له تر سانه له دووره ووه ده ووه سن ، هر نه ووه ندگی یان

له دست دلی که بیان : « داهی به چه رمان بو بابل تو ساره که ووه ده

(۱۱)

کەھەرلە بەک تاو را، چەند و چووون کردن و پیریاردان و سزادانی تە و و پوو

(۱۱) بارخانە کانی پرووی ئەمینیشت ئوی دەگرین و شینی بو دە کەن چوو

کە سیک نا مایە وە شتیان کی پکری. (۱۲) ناخو تە کە ئەھو و کەس

زۆر تە پابەکی گران بە های کی دەگرین، وە ک پزیر و زیو و بەردی بە نەرخ و،

مرواری و کە تانە جوانە ناوازە کان و ک ناوری ^{پابەکی} سوورەکان و ئەرخە وانی بەکان

هەروەها وە ک پزیرە پۆن کۆسە چوو چۆرە کانا و، پابەکی ^{کا} دانی خیل و،

دەرە ^{نەخە} پزیرە پابەکی کان و، پابەکی زەرد و ناخ و بەردە و بەردە

(۱۳) هەروەها وە ک : دەرە پزیرە پۆن کۆسە کان کە پۆلەییست بە کار

دە کەن پزیر، گۆل و پۆن کۆسە کان، پزیرە پۆن کۆسە کان، پۆنە پۆن کۆسە کان

توو کەن، مە، پۆن زەبیت، ئارە و پزیر، گەنم، ^{مینگەل و گاگەل} پزیرە پۆن کۆسە کان

پزیرە و و ناخ، هەریابانە و، کارە کە و کە پزیرە و پزیرە و مروف

(۱۴) ناو و و سێوون دە کەن، دە لێن « هەریابانە ناوازە و ناایاب

هەبوو، هەبوو لە دەست چووون. ئە و هەبوو کۆردە مانی تە پزیرە و ناوازە

ئە و سێک و شوخی و قوشی پابەکی دنانە کی پابەکی شینی زۆر شینی دەدان

لەجیان بە دەستتە وە ئەمان و بەکارت ئە هاتن، ئێر چارەکی تە

نایا ئیستە وە »

~~۷۷۶~~

و فرۆتشی ناو

شاره وه

X (۱۵) : به مړه ننگه بازارگانه کان که به سایه ی کړین له و ~~شاره وه~~

دهوله مژد پوو پوون ، له ترکاندا ، نایه نه بیته وه ، له دووره ده

دهوه تن ، ده ترس له وهی له و سرگه رانی به خویشیان یگرته وه

دست ده که ن به سین واری وده لاین : (۱۶) : " داخی به چه رگلان پو

له و شاره که فرمه به ، که نه منزه جوان پوو ، هر له ناخره تپای شه ناک و شوخی

ده کرد که چل و به رگی ناوازه و نایای له به رانی که له که تانی له رخواانی و

سور دوروست کرابی و ، پوهانی ازیرو به ردی به شرح و صورتی به وه

پارا تراپیتیه وه ! (۱۷) : شاره که پوهه که هر ساما نیکی ه پوو له

هنا به به کرا له نا و چوو ! »

خاوه ن که ستی به کان و سه کرده کافی که ستی به با مانی کان و که ستی به وین

ه سوویان له دووره وه ده وه تن ، (۱۸) : سیری دووله لی شاره

سو تاده که ده که ن بچابه هاوارتید وه ده لاین : " له هرود جیر نده ساریلی

واله وره نیه ! » . (۱۹) : دوی نه وه له راخانه قور ده بیون و ده لاین

» نه ی داخی به چه رگلان پو نه و شاره که وره به ! به سامانه زوره کی

لهوی هر صورتی ده وه مند کردیوو . که هی نیستاکه له و هرود سامانه

(۱۰): كه واته ئه ئاسمان! كو ئی لختوت كه ئهم شهاره وای به شهوات!

ئیهوین ئه رۆله کانی خورا، ئه ی پیغه مهراڤ و ^{نهر اوای} ~~خوری خورا~~، یهم

ئه نجابه شان بن! کونه خورا، کوله ی ئیهو له شهاره شهوه

(۱۱): دوا ئه وه فریسته یه کا به هیزهات و بهرد ئیگی زکی هه لگرت

هه وه ی بهرد اشیک ده بوو، فری ی دایه نا و ده لیا گه و ره که وه

قیژاندی، گوئی: «ئ من ئهم بهرداشم فری دایه نا و ده لیا وه»

ئوقوم بوو و، له بهر هیاور شه ما، شه گه وری بابلیش، هه بهرم

په شه ته فروتوونا ده کرسی و هیاورانا صیتی و ~~هیاورانا~~ ^{تایبته}

(۱۲): هیاورانا تر ده ئی ساز و ناواز و لوانی یه لی تایبته ده ره وه، نه ده ئی

ده ههول و زور نا له ی ده که وینه به گوئی، نه ده ئی تهه و ده فه که ی، هه

هه وه ^{تایبته} سازی به لیبی تیه نا صیتی، نه ئاشیتی تیه ده صیتی، نه

دانه و نه (۱۳): شه وه کانی تاریک و نووته ک ده بن، هه هیاوریک له

به نجه وری مائیلیا تایبته وه، نه ده ته کووشه که ی نه ئی ژن ماره کرد

دینه وه به گوئی، نه ده ته هه کووشه وستی به که ی بووک و زاوان

بازرگانه کانی له هه موولایه کی جهانه ناویان ده کرد بوو، هیاور هه لیبی

هه موو نه ته وه کانی هیاور به ستا کرد بوو. (۱۴): ئوبالی کووشتی

ویبا و فی خورا

نیز

نه وه موو پیغه مبه ~~و پیست~~ وانه ی خورایی به نه توی نه وه «

[به شی نوزده هم]

+ (۱) دوی نه وه گویم له قیوه وه و پرتی زور بوو که له کوچه له کیستی

زقوه وه له لایسته ده هات ، ده یانلوت ، « کوچه ی که تاوان تیران

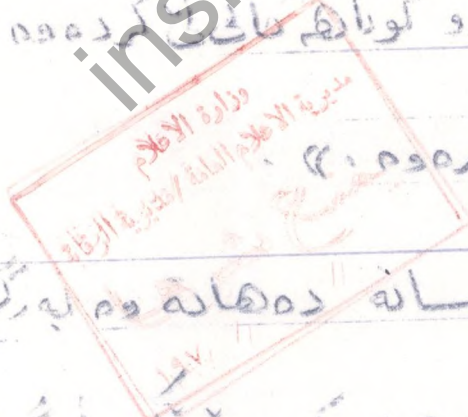
هاته دی اوه - هونه شایانی ستایی بی ، بزگار بوونی یقه لیس

دهستی خوی شووانه بیک لکانه سه به رزی و کهنه زده سلات هه

شایسته ی هوینه ی (۲) هونه دوی به کی پیره له ریستی و دورستی و

دایره وه ی ، زنه سوژانی به که وره کی سزاد و پارسو کرد ، که بوو بوو ره هوی

کادول کردنی جیلان ، توله ی هه وو گوناوه مانی که ده وه ، مانی

بوزه کوراره مانی هوینی لی به زده وه «

(۳) جا له به رجا ده تلی نه و که سانه ده هاته وه به گوئی که

ده یانلوت ، « ستایی خورا بکه ن! ساره که به خورایی و گری گرتوه ،

دوو کله ی هتاسه به ناسانه ده چی! «

(۴) دوی نه وه هه ریست و هوار ~~هه ریست~~ که و هه هوار گیانه لیه ره که

نوستانه وه بوو زده ی و ده ستیان کرد به پستی خود که ~~له~~ له و

(۷۶۷)

کانه دا له سه ته خهته که ی نهوی دانسته بوو. ~~هه~~ گو قیبا: « ~~هه~~ »

نهوی که تا واتی هه و مان ههاته دی. ستایی خودا بکه ن! «

(۵) : له ته خهته که ی خودا به وه ده نللیک ههاته به گویم، گوتی:

« ستایی خودا تو مان بکه ن، نه ی نه وانهی به که وره و چوو کتانه»

به نه ی نه ون و له به ردی نه و تو مان له گوتانه ده یارینن «

(۶) : دووباره ~~هه~~ تر ههاته وه به گویم که ~~هه~~ له ره نلی قاده قیری

کو له که سانی نلی زوری ده کرد، یا خود له هه ره و هه ره ی شه پوی

سه ده لیای له وره ی ده کرد که له یه تینه سه که تار، یا ن له

گره گری له ووه تر یه سه یه کی به هه ره له وره ی ده کرد، ده یگوت:

« ستایی خودا بکه ن. ^{سه} چونله ~~هه~~ ^{سه} یه مان له و نه ده ست خودا ^{سه} و ^{سه} »

(۷) : نیویسه نه م پروره بکه ن به چهرن وی یه وه ~~هه~~ نیویسه بین نیویسه

چووکی تو مان به ره به خودا که وره تو مان نیویسن، چونله پروری

زاویه نی [به خه که مان ههات، بوو که که ی نهوی ~~هه~~ زا نه و ته وه، (۸) :

پتی نی دراوه یا کترین و سی ترین و جوانترین که نان له به ریفات. [که تانی

چون نیسانه به بو نه و کرده وه باشانه ی که کی خودا ده نیویسن] ^{هه}

هه شیله

(۹) : فریسته که نی نی ی توتم نه م نیویسم : « ~~هه~~ ^{سه} و نه ^{سه} ~~هه~~ ^{سه} »

لا ~~هه~~ که بانگ کرون بو نا هه نی زاویه نی به خه که، چونله خودا کی ی پروری

کریته بلیتم « (۷۷۸)

کردوون «

« خودا گوئی : « خودا گوئی نه می دناوه ~~له بلیتم~~ X

(۱۰) : منی دهم و دهه دانه ویم نه زهوی بیه رستم . به لام نه ونه بیست

بیه رستم . گوئی : « نه که می ستی وایله بیت ! چونکه منی هر بیه می تو

به نده بیه کی خودام . هر وه که برامی بیه کانی تو وام ، که باووری می تو یان

ده باره می میخ ده ره پیرن . برام ناکه وی تو کړووی به رستم تو

بلیکی . ته بیا تو خودا به ستاری بکه . به به می لم هر موو ^{بینه بیه رستی}

ست بیه ناکه تو نه وه به که له بابته می وه قه ت بو بکم «

(۱۱) : دوی نه وه چاوم ، ناسان بوو کرایه وه . نه بلیکی می لوی

وه ستا بوو . نه دوی ساری نه بیه بیه بوو بوو ناو تر بوو : « خاوه ن

باوه و به رپاست . واتانه و که می دانه به روه رانه مراده را و شه

ده کات . (۱۲) : چاوه کانی وه ک گره ناگر و بوو . هم نه شاه ملام و بلیکی

به سه ریه وه دانه بوون . ناویک له سه ناوچه وانی نوو تر بوو ، که هر نه وی

واتای ده زانی . (۱۳) : هل و به رگه کی خو بیا وی بوو . نار ناوه کریکی ^{مغای}

نه م بوو : « نه موورده خودا » . (۱۴) : له شکره کانی ناسان ^{نارینه}

هوانترین که تا بیان له به رکر دیو که پاک و سی بوون . له دوی سواره که وه ^{رو بلیتم}

ساری نه سی سی بوو بوون .

(۱۵) سواره که سیرنگی تیری به ده موگه تیوو، بونه صی له نه نه وه کانی تری بوه شی

به ده سینگلی ناسینه ده فره ماری به سه را ده کردن ده یوست دخی

دلی خودا، به دورمه کانی نه ته وهی خودا، پیری (۱۶) له سه به رگی

شاهی شاهان

ولای که نوو سرا بوو: «خولطاری خودا نام و خودانی خودانان»

(۱۷) دوی نه وه جام که وت به فرسته به ک له بهر پرور ~~را~~ بوو

به ده ننگلی به زنده ده لقیزانده، قه ی بو به لوه ره کان ده کرده دنگ

«وهرن ا کو بیته وه ایینه سه خوونه که وره کی خودا! (۱۸)

وهرن گوستی خولطاری کان، سه کرده ی له شکره کان و، پالونه کان و

نه سپه کان و سواره کان و، سه که سینگلی که وره و خجورک و بینه و،

ناراد خجون»

(۱۹) نچا جام که وت به دینده به دکاره که، وهوو فره مان پروالی کانی

هینی کوره کرده وه، له شکر که ن له که سه ی ساری نه سپه سی به که

بوو بوو، بجی به گر خوی و له شکره که ی له (۲۰) : دوایی دینده بهر

کاره که گیرا له گل یغه مه ره دروزه که ی له، که هه جند له بهر دهی

که ورا بوو به ده تیوی خولطاری که وره تیوی، واتا نه شکره هه نشان سرو هینه ی

که کسانی وی بی ه و ه که نشان ی دینده به دکاره که یان له

(۷۸۰)

خویان را بو و به یکه ره کی نه ویان ده په رست . دریزه به دکاره که و
 بیغه مبه ره دروزنه کی بی ، هر دوکیان ، به زیندونی خری درانه ناو
 زه لکاوئیگی پر ناگرو گوگرده وه که گری کی هم له ستا . (۱) : هم موو
 له شکره کانیان به و شیره ی له ناو ده می سواره که دا بوو ، که سوری
 نه سیه سی به که بوو بوو ، کوزان . هه موو به له وه ره کانی نا سانیس
 به ر لاشه کانی نه و کوزاونه وه نیشته وه ، ده ستیان کرد به
 گوشت خور دن ، کوزان خور د .

[به شی بیستنه م]

(۱) : دوی نه وه باوم به فریته به ک که دوتی له نا سمان ده هاته خورده وه .
 قول تیارید
 کلیلکی به ده سته وه بوو ، زیندانه هه مبه ک کی به هاته وه ، هر وه ها
 نه ژرده ها کی
 X زنجیریگی که وره شی به ده سته که ی تر به وه گرتبوو ، (۲) : بام دیوی گرت ،
 وانا ماره کوانه که ، که پرتی بوو ، له دریزه به ده وه که ، (سه تیان) . زنجیری کرده
 ده ستیه وه ، تا هزار سالی خست له به نیشتی دا بیستنه وه . (۳) : بچا فری
 قول و تاریکه
 رابه ناو زیندانه هه مبه ک که وه . دوی نه وه ده رگای زیندانه کی دا خسته
 موری کرد ، تانه تونی له ماوه ی نه و هزار ساله دا هه مبه نه ته وه به ک

چم وای بقات ، وانا بو رخریه فریویان ببات ، دوی نه وه ، دیاته وه
یو طوره یه ک بهره لاده کرنی .

(۴) : دوی نه وه چم نه ته خیتی شاهانم ری نه وه که لانیان له

دانیستبووه که مانی دار له ری یان له بود . هر وه ها نه و لانیان له

یاوی که وت ، که هی نه وه که لانی بوون ، خویان له پیناو : پینانی نا طایی

خویان له ببات م سجه وه ، یاخورد ^{له پیناو} بلاد کردنه وهی [فهوردهی خود]

یان نه په رستی ^{له پیناو} درنه نه ر خوو که ، یاخورد نه په رستی په یکه ره ک ^{له پیناو} یان

دانهانی نیان نه کی نه و ^{له پیناو} باد چوان و ^{له پیناو} ده نیان ، خویان

په کویت دایو ، نه وه که لانی نه ر له لوی زیندوو بوو بوونه وه .

له گل ^{له پیناو} تا ه زار سال خریلی نه مانداری بن .

(۵) : نه م [زیندوو بوونه وه] یه که م بوو [یا شاره ی مردوده] کانی

هنا هزار ساله که ته وونه یی زیندوو نابنه وه . (۶) : خویی

له وانه ی که له زیندوو بوونه وه ی یه که م به شاره دین ، چونکه نه دانه

یاک و پیروز داده ترین . چونکه [مردنی دووه م] بو نه وانه هیچ نه رک و زار

نیدانایی نه م یی به بارت به وه یه که نه وانه دین به ^{له پیناو}

خود و مریح ، له گل ^{له پیناو} تا ه زار سالیک فخرمانداری ده که ن

شیرین

(۷) که هزار ساله تهابی، شیرین به زرخانه ده شیرینته ده ده ده.

شیرین

(۸) : طعم شیرین ده خسته ده ده ده بونه می نه نه ده کان نه نه نوئی جودش

بکانه ده و، فریب شیرین بدات بو گونا گویاری . هموویان کوده کانه ده و،

له گیل [به کجوج] و [نه کجوج] ادا کویان ده کانه ده میان کانه به

به ک و بو جه ک ناماره یان ده کات . اشکده کایان نه و نه نه زورده بین

له زماره نایه ن . (۹) : به ناه ده شکره را نینه رده بین و نه ده کونه

شکرگای

و شاری قورس

نه ده ده ، ده وره یی بیارنه خود [ده ده ک] به لام خود له ناسانه ده

تا که ده شیرینته خوره ده بو شیرینته و له شکرانه و هموویان ده و شیرینی

(۱۰) : دوی نه ده ، دوویارم ، جام شیرین ، که نه و نه نه وانه ی فریور و

همه و اشکرده ، نه شیرینته ده و نه خسته ده ناه و ناه و ناه و نه له ناه و تا که

گوگرد بسوتی ، له گیل درینده به ده ده که و بیغه مبره ده و نه ک

نیزه ناه ، هر شیرین له نه ک و نازارده ده مینه ده و نه ده

پروا و ج به نه و .

(۱۱) : کجا ایام که دت به نه خسته یی که وره و فراوانی شاهانه ی سی .

به کلی له بر دانه ی ستیو . کاسمان وره دی نه میانقوی نه ماشای ده م

مایه بکن ، هر بیان کرد . به لام هیچ شو شیرینان نه دوزی به ده ده و نیانی

تیار بارنه وه . (۱۴) : تها شام کرد هری مردوو بهك هریه ،

به گوره و چوکه وه ، له بهره می خودا ده ستاون [نوسراوه کال]

کرنه وه . به کیک له نووسراوانه ، [نوسراوی زبان] بود . مردوو ه کال هریه

هینه و هوونیا که لا کر و ، به بی ناوه روکی نه و نووسراوانه ، پریا

به سردا در ، وانا که به بی بی کرده وه و کاری هوی ^{پریا} کردی

(۱۵) : هری ده کال هریه کال بود ، هر لاس به کیان له ناورد بود فری یان

دایه ده ری ، هری هری و ^{هر موویان} تر جیلا نیسی بود مردوو کالی نادرهویان

فری دایه به ره وه ، نه وانه ^{هر موویان} کاری به بی کرده وه و کاری هوی

پریای سزای بو ده رکضیرا . (۱۶) : آمدن او آدوزه خ ایسی

هر دوویان فری درانه ناو زووظاوی با برینه وه . (۱۵)

هر که سیکسی ناوی له [نوسراوی زبان] ادا توطلا نه کرابی ، فری

ده دایه [زووظاوه ناگرینه] که وه .

[به سی بیت و به کم]

(۱) : دوی نه وه من زه وی به کی نوئی و ناسا نیکی نویم هاته بیسی هاد

زه وی به که ده لای تبه نه بوو . هه روه که له وه پیشیش بیانم را زه وی

ناسمانی کوآن نه ما بوون ، بیکر بوونه وه . (٣) : منی که آ بووه . ناسانم

ناوه ، ساره پیروژه که م دی ، قوری تازه بیان فی ده گوت . نهم ساره

به فرماتی خورا ، له ناسمانه وه هه نه بووه خواره وه . ها و نه زازیلی سوخ

شنگی هه بوو . هه له بوو کتلی جوانی ده کرد که تازه پاز شیرا بینه وه بوژاوا

(٤) : ده نللی به لای ته ختکای خوراه هات ، گوتی :

« تما ساه ، بی ساه لای خورا له ناو که له کی خویا دفراره .

تیرامه ولا خویا له گل نه ته وه کی خویا ده ری . نه و مروه خورا -

ناسانه به ^{گه لی} خورا داده ترین به لی وایه . خورا له ناو له له

که کی خویا ده ری . (٤) : هه فرمیکی پینه ناو ها و یانه وه ، خورا

وو شکی ده کانه وه . کتر مردنیش له ولا پروونارت . نه خیم و خفریش

له نارادا ده منیخ ، نه گریان وین ، نه نه رک و نارار . هه ره ناخوسی ی

هه بوو ، پوکت و لنادا نه ما . جار تلی ترین ناگه پریته وه .

(٥) : نه و که سین که له رته ختی شاهانی به که دانیش تیوو گوتی

« تما ساه ، من هه وو سینک - رله نوی تازه ده که م وه ! »

دوی نه وه ، به منی گوت : « هه ره حیت بی ده لیم بیوو هه .

هونله هه‌چی من بیته ده‌لیم پسته و نرخیکی پسته قینه‌نی هه‌به که

بیغای باوه‌یه : (۶) : ناواته که هاته‌دی ! هه‌وو شیک ته‌واو بووا

من ~~ژوو کله‌نی~~ ^{نه‌لفیه} [بی آیم] من سه‌تاییم و دواییم . من هه‌رکی

نیوونی ، به‌هویای [سه‌هیاوه ناوه‌کانی ژبانی آی بی ده‌به‌خشم] (۷)

هه‌رکی زالی بی به‌سه [مام یوو] ^{پستان} [گونا هادا ، و تابه سه‌ناوه‌زوده

نرینه‌کانی دل هه‌ووونی هوی دا ، هه‌م هه‌وو به‌هه‌م پاک و پیرۆزانه‌ی

ده‌ستگه‌ ده‌بیته . من ده‌سه‌هوی نه‌وو ، نه‌وین ده‌بیته کوری

(۱) : به‌لام هه‌چی ترسقه‌کان هه‌لگه‌رینه‌ ده‌له‌من ، هه‌روه‌هانه‌ ^{ای}

باوم به‌من ناکن ، له‌گه‌ل ناو او هه‌کان و ، پیاو کور و ، به‌ده‌ووو

هادوو گه‌رو ، پت په‌ست و ، هه‌وو هه‌وو درۆز نه‌کاندا ، ده‌خه‌م

ناو نه‌و ره‌له‌واوه‌ده‌که گری ناگرو گوگردی لی ده‌نه‌وه . نه‌میش برینی

له‌مردنی دووه‌م «

(۹) : دوی فریته به‌ک ^{هوت} له‌فریته‌نی هه‌م‌کانی هویان په‌ست و نه‌و

له‌مرد و سه‌رگه‌ دانی بانه‌یان یلاو کرده‌وه به‌ناو دانسته‌وانی سه‌ره‌وید

هاته‌لام و نیی گوتم : « و سه‌له‌گه‌له‌دا ، بووکی به‌رخه‌که‌ت پستان

به‌م «

(۷۸۷)

(۱۰) : له نه وه که دا بریدی بو پویه شاهینی بهر . له پویه شاهه ناوژه

و پراوه کی خودی پاک و پیروزی بیان دام ، که به فرمائی خود ، له

ناسانه کانه وه ده هانه خوره وه پوسر زه وی . (۱۱) : شاهه

له وره کی و شوخ و شنگی کی کرده وهی خودای پتوه دیار بوو . هر وه کی

هر ده تلوت بلوره سیی به کی که وهی پتوه .

له وهه . و بهر ده بهر خه کان له دووره وه ده بر پتوه وه (۱۲) :

دیوره کانی بیان و بهر ز پوون . دواتره ده روزهی هر بوو . هر

ده روزهی فریسته بی کی به سه وه بوو ده بیار است . ناوی هر دواتره

هوزه کی سیرانی پتوه . ده روزه کان نووسر بوو . (۱۳) : له هر

لایه کی ، له چور لاکانی شاهه که دا ، کی به روزه هر بوو : و تا له لانی پتوه

هلات و پوز ناو و باکوور و باکووری شاهه که دا . (۱۴) : دیوره

دواتره بهر دی بناغ بیان هر بوو . ناوی هر دواتره ^{تیره} پتوه کانی

بهر خه کانی له نووسر بوو .

پایسته بی کی

(۱۵) : فریسته که ~~له ده کانی~~ ز پیری به ده سته وه بوو ، نه نذازهی شاهه

ده روزه کانی و دیوره کانی بی ده گرت . (۱۶) : که له نه نذازه گرتی شاهه که

پتوه وه ، پوی ده که وت ، شاهه کی چور گوشه به ، پانی و درستی وه کی

؟ به که له پایسته شاهه که هر له شتی پوو به کی ~~ده کرد~~

(VAV)

چونکه به رزی به کیتی و هک یانی و درستی به کی بود، که هر یک ۱۵۰۰

میل بود. (۱۷) : دوی نه وه نه ستوری دیوره کانی ییوا، که نه عای

کرد (۱۸) ^{۷۴ متره} [فرشته که به گیزی نا و بازار نه طانه ییوا بود. ^{نه نژادی}

نه و نه م نه نژاده ی به عن گوت]

دیوانگی ساره که له بردی به شب دور و ستگر بودن.

(۱۸) و (۱۹) و (۲۰) : ساره که ، کولیتی ، ^{زنجیره تکی} له ییوا و ساره که یاک و پروونانی

وهک ^{شویست دوریت} ییوا ، بناغه کانی دیوره کانی ساره که له عیله

دو انزده ^{شینه بررد} دور و ست بودن بودن . هموویان به به ردی زخده رازینر بودن

به که م کیتی دیوره کانی به به ساره رازینر بودن وه .

insitut kurde de Paris

لاجه ورد

به ردی به مان

ز صرود

به ساری تارلیک

یا قوونی سوور

زوبه رهد

هزه ع

یا قوونی زهره

دههم خینی دیواره مان به باخوونی - وزی کال پازنیر بووه .

یا تره هم " باخوونی زهردی سوویاوه " .

دواتره هم " به هه هه هه " .

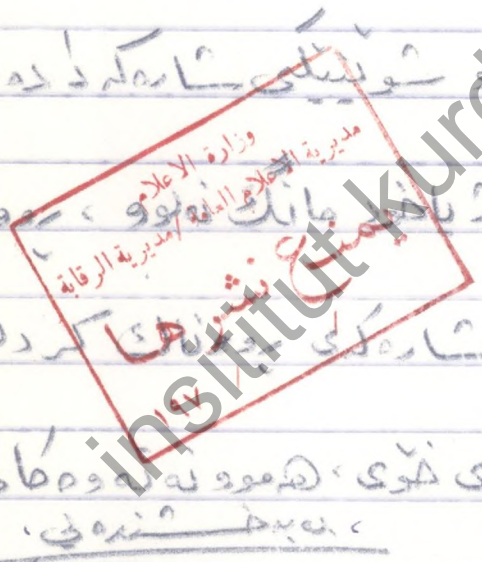
(٤٤) : دواتره دهروانز هکین هه به که بیان له دهنگه سرواری بهک دهروسته کرابوو

شوقا هه هه که به که ی شارین له زینیری یوخته ی پوئین دوروسته کرابوو

که هه له سووشی دهه

(٤٥) : له شاره که دا یه یه یه شاره هه هه زهده بئیرا ، هه ونه خودی خودان و

به هه که که له به هه که یه ، له هه هه شویلیکی شاره که دا ده به رسترا . (٤٦)

شاره که یه هه یه یه یه به پوو باخوونی مانک الهه بووه ، هه ونای یگانه ده .

هه ونه ^{هه ونه} له هه هه ی خودا ده به هه که ی شاره که ی هه هه که ی که دیوه ده . (٤٧)

شاره که وای تی دی ، به پروونای به که ی هه ی ، هه هه به هه هه کانی هه پروونان

ده کانه ده . هه مانده کانی جیه نیش هه هه یان پرووی تی ده که ن ده هه هه یی

هه یانی توو ده هه تیه ده نوئین . (٤٨) : ده هه کانی دا ناخرین هه هه

به ده هه یی ی پوو ده که تیه وه ، له شاره که که هه و تیه ! (٤٩) :

هه هه که هه هه سامان و شنگ و شوخی نه ته وه مان هه به ده هه هه هه یی .

(٥٠) : نا هه یی هه هه هه و هه و که ده و به کی که ننگ و نه ننگ ^{هه هه} هه هه

تصیا نه وانه دینه نه وی که له نووسراوی [به خه که] دا ناویان نووسراوه .

کلی ده لاین : [نووسراوی میان] .

[به شی بیته دوو هم]

(۱) : فرینه که به شی کی باو پروباریک ، پیتی رام که ناوه که ی برتی بو

له [ناوی میان] به هله که وهند پاک و پروون بوو وهک بلوو و ابوو له

ژیر ته ختی سا هانی خودا به به خه که به وه ده هانه دهره وه . (۲) : به

ناو شقامه که وره دا هاری ده کرد له هه دوولای پروباریکه وه [درختی

زیان] پروو بوو . له مالیکدا دواتره به ری کورای هه به ره ی له مالیکدا

که لاکانی دره خه که یین بو پاک کردنه وهی نه کوری نه ته وه هان به کاردور

(۳) : هیمی سیدی خراب و نه ننگ و نایه سینه له ناو ساره که دا پروو نادات

چونکه نه خه که ی خودا و به خه که ی خودا له ویان ، به نه هانی خودایی به سترای

خویان بو خودا ده نوئین . (۴) : نه وانه پرووی خودا ده بین . ناوی خودایی

له ناو جیوانی هموو یاندا نووسراوه . (۵) : له ویزا شه و ناصیتی ، بیوییت

ی خویان

به جی یا خودا پروو نادات . چونکه خودا خودا ده بیته جی بو هموو یان

نیمه فری ، هموویان ، هتا ، فرمان ره و ده بن

(۶) و (۷) : دوی نه وه فریته که به منی گوت : « نیم قانیه ده یکم

فولا ده فری

فری فری

هموویان راستن و چنی باوه رین : « من بهم زروانه دیمه خوره وه

براین

سه زهوی ! ، بهی ، نه خودایه ی که بیغه سه ره کانی خوی ویز ده کات

هی لردا پروژا پرو ده دات ، نیم فریته یه ی خوی ، که منم ، په وانه

کردوله لای تو که بیت بلیم : نیم بهم زروانه پرو ده دات ، خوی

له وانه ی پرو بهم قانیه ده کن . هره ها خوی له وانه ی که دایان

له تو ماره که دا نو سروه

(۸) : من که تاوم [یووینا] به هتا نیم همووی و بیتم .

دایه و نیم سه زهوی ده ست یکم به په فریته یه که نه مانیه بیتم

دم . (۹) : به لیم نه مجاری نی به پریشت بیتم . گوتی : « نه کتیت

نی واکه بیت ، نیس وه ک تووم . به نه بلیم له نه ده کانی عیا . وه ک

بیغه سه ره کانی برات وام . وانا وه ک نه وانه گوتی له قسه ی پاست

ده گرن که لیم [نو سروه] نو سروه . که وانه هر خودا بیه رین .

(۱۰) : دوی نه وه ، فریته که بی ی گوتیم : « نه که بیت نه وه ی نو سروه

بیه اریته وه و نا گاری نه کتیت ، چونکه کانی ناوات هاتنه دی به که

تزیك پوتنه وه . (۱۱) : گه نه و گانه یس هات ، نه وانه ی له وه بیس

تزیه بیان کرد وه ، تادین تریه زورتر ده کن . بهر خوه ^{دل} زورتر بهر خوه ^{دل}

ده کان . کرده وه باش کاسین کرده وه ی باستر ده نوین . نه وانه یس که

یاک و پیروزن ، هر له بهر یاک و پیروزی ی خو بیان ده یون و زورترین

یاک و پیروزی ده نوین .

(۱۲) : « تاگانه یس ، من زوو ده گه ریته وه . یادش کان خویشم لگن

خوید ده لگن . تاگانه یس به یی کرده وه و کاری خوی ، یادش خوی

به یی . (۱۳) : من آینه یس و من آینه یس . من له بهر تاداه یوم

هه تا به یس ده یس . روی له و سینه یس ایله من وه بیگ دی .

(۱۴) : خوسی له وانه ی خو بیان له لونه یاک کردونه وه و بهر یی یی یی له در بیان

کردونه بهر ، هونله مافیان ده یی له ده روزه کان له کنه وه سینه ناوه وه

له بهر ی نه و دره یس چوون که یی ده لین : دره یی یی یی .

(۱۵) : « نه وانه ی له و دیو گانه وه ده مینه وه ، نه وله گانه

که خو بیان له خود دوور خسته وه ، ^{و له ی} یاد و وله ره کان و زاوین -

بیگانه و بیاد کوزه کان و بت بهرستان و نه وانه یس بهر در و کردن

ده کن و در و ده کن . (۱۶) : من که عیای میم ، فرشته کی

خووم ئارده لاتان، تانم هر سو با به تانه له هلیا کاتان بگه ئینی من

له بیه جه را ره چه وه [داود بیغه مه] اوله نه وهی نه ویشم من

نه سیره گه هی به ری به یان (۱۷) : گیا ^{نی پیروزه خوده} لیش و بوو که کرسی هر دوو

ده لین : « وهره » . بام نه وانه ئینی ز گوئی یان له قسه ی نه وانه هر وه

بلین : « وهره » . هر چی تینوو به نی ، بام بی . هر که سی ده به وی ،

بام بییه ژوو ری نه خواری له [نادی زیان] بخوته وه . (۱۸) :

مشین و بو هر سو که بلین تا شمارده کم که ده به وی نه م [نووسراوه]

خوئینته وه : ناک لک لک لک لک لک ، یا خود بیخا ته سری ، یان لی ی کم

بکاته وه . هونله نه که به لیک له و تانی ام [نووسراوه] کرد ، خود

نووسی نه و ده دو سه که دانی یانه ده کات که ام [نووسراوه] دا

ناویان بر او ، (۱۹) : بیغه له وه خودا له به ری [ده خنی زیان] بی

ده کات . هر وه ها له هاتنه ناو [شاره پیروزه] که کرس که لیره دا ناوبره

بوش بر او ده کات .

(۲۰) : نه و که سی نه مقانیه کرد به تا شمارده لی ، به لی راسته

من به م زوو نه ریغه وه به زه وی !

خودا ناواتان لکینته ری . عیای خودان ، قه ووه و هر وه و دلمان

(٧٩٢)

زینده نه ~~دوو~~ ^{وی} بووه، تا | CC

خوش بکه!

(٥): عیبای مه یی خوژان، ناطای اینان بی، خودا نذاکه مان گیر

بکاد! نأمین!

~~1976/10/10~~

insititut kurde de paris

درد | لیسویا ...

لیا ...

لیا ...

تمت ترجمة هذا القسم في ١٩٧٦/٩/٢٠

لعمركم الله

شخ

[الترجم : ...]

insititut kurde de paris

شخ

١٩٧٧/٤/٢١

فهره نگو لک

[أ]

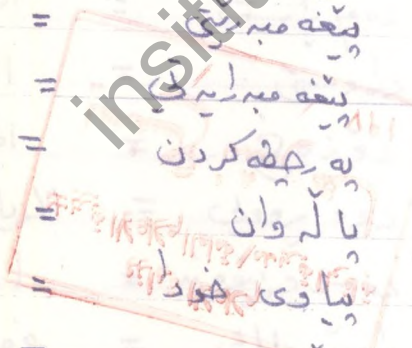
باوه بند = مرض الاستسقاء
 نامو کاري کردن = الکرزه
 نافه ریده کراو = المخلوق
 نامو کاري که = الکهارز
 نافه ریده کار = الخالق
 نامری ازوناواز = آلات موسیقیه
 نالوسی و خروسی = الشهوات الرذیلة
 ناطی = الشراهه
 ناکالی بو = الشاهه
 نایین = الدین
 نه نام = العضو
 نامووری = العبد، العباد
 ناواره = اللاب، الغریب

[ب]

با = الحارس
 بایه بی به سن = الثقة، الأعماد
 باره گو رینه وه = الصرافه
 باره گو ریه ره وه = الصراف
 باره خانه = المصرف
 به بیانی نوی = العهد الجدید
 به بیانی کون = العهد القیم
 بی نایین = التعریف
 بیغم مهم = النبی
 بیغم مبرین = النبوة
 بیغم مبرین = النبوة
 به ریغه کردن = الترجمة
 باله وان = البطل
 بیاری هود = القدرین
 بیروزی = القدامه
 بیروز ترین سونی پیر شاه = قبل الأقدسی
 بی له گو ناه نان = الاعتراف
 باوان = المرعی
 باکانه کردن = التبریر
 بیوا پاک = الرجل الصالح
 بی با که بیانن = التبلیغ، الأعماد
 به له وه = الطیر
 به ناگاه = الخیا
 بی عازری کردن = الاستقبال

[ب]

باوه پر کردن = الثقة، الأیمان
 باوه پر بی کهیان = الأیمان
 باری نه یوسی = الضغط الجوي
 باوه پر که = المؤمن
 به رکه گو ر = اللفن
 به خین = العطاء، العیة
 به رگری = الدفاع
 بلوک، باب = الأب
 بی که لک، بیغیر = تافه بدافانده
 بهیج و یوج = عید الفانده
 بی ماو = المیراث
 بخور = بخور
 بخور دان = المیخنة

[خ]
 النعمة = خلات
 الدنيا = خوين باي
 الله = خورا
 الرب = خوران
 الاستجداء = خوازه لو كي
 العرق = خوه (ناره قورش)
 الصليب = خايح
 اادة الله = خواسي خورا
 الصدقة = خيري كردن
 الحبة = خورم ويني
 غيور = خوين له رم
 ملكوت الله، المملكة الالهية = خالي شاهيتي خورا

[ت]
 الذنب = تاوان
 غفران الذنوب = تاوان به خسين
 تابوت الموتي = ته ختمه ي مردووان
 المكرس = ته خان كراو
 الوهيد = تاكانه، تاخانه
 غضب الله = توره يي خورا
 الاضطهاد = ته ننگ تاو كردن
 الضيق = ته نغانه

[د]
 اسر بايل = ديلي ي بايل
 السيف = دهم
 القريب، الجار = دروستي
 الجزم = دو زه خ
 الرياء، النفاق = دوو پرووي
 الخدم = ده سين ويونه
 عفيف، بعيد عن الزنى = داوين ياك
 الزان = داوين يسي
 القرض = ده تياو
 الضمير = ده رويون
 الملكية = داوانانه وه
 الصدالة = داد پرووري

[ج]
 جين = جين
 بادووله = بادووله
 عبد الخالص = جيني يزگاري
 عيد الفصح = جبرته فه تيره
 السي = بادوو
 يوم الخميس = جروني پنجبار فراه

[ه]
 الهوى = هاروي هارميتيان
 المصلح = هاركله
 النجيل = هارووي
 الطماع = هاد بريسي
 المعالجة، الاصلاح = هاره كردن

[ر]

رؤوى دارگه رى = يوم الدينونه
 ره كهذه = المنفق . المعبود
 روه لك = النبات
 ريراو = المبلغ . المرل
 ركه يانان = التبلغ
 ران دن = الجاموس
 راره كردن = الخدمة
 راره كار = الحارم
 رسته = الجملة
 راستى = الحقيقة
 راستى پيرست = محبة الحقيقة . الفيلوف
 راستى پيرستى = العارفة
 ريشر كاو = المحترمة
 روى است بوندوه = يوم الصيام
 رومى پهنه ويهون كردن = يوم المسامحة
 رها = موافق للمحق والعدل ، الرأج
 ريشو پيرستانان = تخطيط ، وضع خطة

[ز]

رورى = شيرى
 ره كاسب = الحليمه . العقل

[س]

سروك = الرئيس
 سروكى سرتانگان = رئيس الشياطين
 سروكى كه نشته = رئيس المجمع
 سروكى كليسا = رئيس الكنيسة
 سروكى قه سكران = رئيس الكهنة
 سروكى كه ورهى قه = الحبر الأعظم
 سركه سركه دنوه = التمجيد
 سركه = الحمد
 سوياس = الحمد
 سنووقى ده قه مانه كرى خورا = تالوت العبد
 سروكه كينه = معجزة ، أحموية
 سركه شيمي ديك = أكل السوك
 سرووش = الوصى
 سرووست = الطبيعة
 سوزانى = عاقله
 سورد = المنفعة ، الفاضل ، الربى
 سلاو = السلام
 سرباز = الجندى
 سركه داني = النكبة ، البوس ، السقاء
 سار وناواز = الموسيقى

[ز]

زيرود بوندوه = البعث ، القيامة
 زرى = البحر ، الدع
 زاوه = المصطلحات
 زكه فسين = الزواحف
 زكه فوك = الزواحف
 زنده نهو = الرؤيا
 زه لكاد = المتنعق
 زو نكاو = المتنعق

[ش]

قه به = القصر
 قه لا = القلعة
 قباة = القباة
 قريكة = الصياح
 قير وهور = الصب

شيان = الشيطان
 شادو = الحملة، الهجوم
 شالتي يهودا = ملكوت الله
 شاري = مدني
 شكوه = الحمد
 شكوه ي دان = التمجيد
 شاه = الملك
 شاگرد = التلميذ

[ك]

كيشه = الجبال، القصة، المظنة
 كونه ندامي خورون = الجواز الهضي
 كرده وهى نيراوان = أعمال الرسل
 كه نشه = المجمع اليهودي
 كلينا = اللبنة المسيحية
 كه لوو = البرج
 كرده وهى شيرين = اللطف
 كره = فصل (اللينة)

شك و شرف = شامخ، عظيم
 شومزه نك = الظلام الدامس

[ف]

كه بهنا (بقرية) = البوق
 كه نه فت كيدن = اللعنة، النبلاء عن الرحمة
 كوشتي (قوياني) = التقدمة، القربان
 كى ده ستى بعد لو = الفتاة الصدا
 كور باي = الدية، القرية
 كه لات = القلعة
 كه ويه = الصاع

فيراكاري = تعليم، تعليمات
 فرموده ي هودا = كلام الله
 فري و هاكه = البركة
 فرمان = الأمر، وصايا
 فه مانده = دائرة
 فرمان رمولي = الحكومة
 فرماندار = اللعير، اللعير، اللعير
 فريته = الملا تلة

[ك]

كياي هودا = روح الله
 كياي يروزى هودا = الروح القدس
 كياي = الخطينة

[ق]

قه = القس، الكاهن

فه نلوك

التواضع =	مل كه هي	الثروة =	كه نج
المجوس =	مه گوسي	الخرزينة =	كه نجينه
الحليم ، الحليم =	مه ند	مأوردخرزينة ، الحاسب =	كه نجينه را -
الرزين		الخاطي =	گوناهبا - (تاوايلام)
الراكد (الماء) =	مه نك	المجرم المعادي الاطيم	گوناهكار
العظيم ، الكبير =	مه زن	التعبد ، العباد	گوناه سوري
المعلم ، الأستاذ =	مامو سنا	القطعة ، الفخامة =	كه وره بي
الطير =	مه ل	الضلالة =	گومراني
الحمر =	مه م	النذر ، الوعد ، العهد =	گفت
الحق =	ماف	الموكب =	كه - دوونه
		المقير ، المردول ، النافه =	كه نك
		الغاصير البحر =	كه - راو

[ن]

الخنز =	نان
أعمال سائنة =	نه نك كاري
التمر البدر =	نوبه
الرسالة ، الكتاب ، المكتوب =	نامه
العلامة =	نيانه
المعجزة ، الآية =	نيشانه
المعيب ، المنجمل =	نه نك
الرسول =	نيراو
المريم الدينية ،	نه - يني نايني
الطغوس الدينية	
المنطقة =	ناوجه
اللقب =	ناز ناو
الأقبيات ، النعمة =	ناز و جياز
الحربة =	نيزه

[ل]

الجسم ، الجسد =	له سن
الجسم الميت =	لاسه
الصلب =	له قاص دان
الزني =	لنك باري

[م]

الخادم =	مفردي
تبديل الدر =	ماله گور كني
البياسة الأظهير =	موردهي خوراني
الطق ، الرصاص ، الأجرة =	مز

[ر]

رؤوى دارگه ري = يوم الدينونه
 ره هنده = المنفى . المعبد
 روه لك = النبات
 راسيراو = المبلغ . المرل
 رآگه يازن = البليغ
 راز دن = الجاسوس
 راه كردن = الخدنة
 راه كار = الخادم
 رسته = الجملة
 راستي = الحقيقة
 راستي پرست = محبة الحقيقة . الفيلوف
 راستي پرستي = العليقة
 ريشر گاو = المخرنك
 رؤوى است بونده = يوم الصيام
 رؤوى نه نه ويهون كردن = يوم الحساب
 رها = موافق للمتن والعدل ، الترجيح
 رهاوشوين رانان = تخطيط ، وضع خطة

[ر]

رؤوى = رؤى
 ره هنده = الحيلة . العقل
 روه لك = الحساب

[س]

سرك = رؤى
 سركه نشته = رؤى كه نشته
 سركه كليا = رؤى كليا
 سركه قه سكان = رؤى قه سكان
 سركه وركه وركه = رؤى كه وركه وركه
 سركه بزرگه دنه = رؤى بزرگه دنه
 سركه = رؤى
 سواس = رؤى
 سنووتى ده فده مافى كرى خورا = تالوت العمدة
 سركه كهينه = رؤى كهينه
 سركه بيبي ديك = رؤى بيبي ديك
 سركه ووش = رؤى ووش
 سركه ووشته = رؤى ووشته
 سركه واني = رؤى واني
 سركه وود = رؤى وود
 سركه واد = رؤى واد
 سركه واني = رؤى واني
 سركه وناواز = رؤى وناواز

[ز]

زندهو بونده = البعث ، القيامة
 زرى = البحر . الريح
 زاره = المصطلحات
 زركه فكين = الرؤاهف
 زركه فوك = الرؤاهف
 زنده خه = الرؤيا
 زه لكاه = المتنعق
 زونقاو = المتنعق

[ش]

قه به = القصر
 قه لد = القلعة
 قياره = القياره
 قريته = الصياح
 قرو وهور = الصنب

شيتان = الشيطان
 شلاو = الحملة، الهجوم
 شالتي هودا = ملكوت الله
 شاري = مدني
 شكوه = الحمد
 شكوه بي دان = التمجيد
 شاه = الملك
 شاگرد = التلميذ

[ك]

كيسه = الجبال، القصة، المظلة
 كوئه ندامي خورون = الجواز الهضي
 كرده وهي نيراون = أعمال الرسل
 كه نشته = المجمع اليهودي
 كلينا = اللبنة المسيحية
 كه لوو = البرج
 كرده وهي شيرين = اللطف
 كره (اللينة) = فصل (اللينة)

شايخ، عظيم = شايخ
 الظلام الامس = شوم زه نك

[ف]

كه مهنا (بقويه) = البوق
 كه نه فت كردن = اللعنة، البلطاد عن الرحمة
 كو شي (قورماني) = التقدمة، القربان
 كني ده متلي به او = الفتاة العذراء
 كولا باي = الديو، الفدية
 كه لات = القلعة
 كه ويجه = الصاع

فيراكاري = تعليم، تعليمات
 فه موورده هودا = كلام الله
 فه رو هاكه = البركة
 فه رمان = الامر، وصايا
 فه رمانده = دائرة
 فه رمان ره واي = الحكومة
 فه رماندار = الامير، الامير العالم
 فريته = الملائكة

[گ]

گياني هودا = روح الله
 گياني پيروزي هودا = الروح القدس
 گونا ه = الخطيئة

[ق]

قه = القس، الكاهن